Влада - Радам !

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№№ 78 (578) – 79 (579) ♦ 30 квітня 1993 року ♦ Ціна 15 крб.

Президент хоче дати людям волю

Півдня провів учора Президент України Л.Кравчук у Кагарлицькому і Миронівському районах Київської області. Спеціалісти стверджують, що саме тут найкращі родючі землі України.

Перша зупинка Президента і осіб, що його супроводжували, — на полях агрофірми «Перемога» Кагарлицького району. Ще донедавна однойменного колгоспу. Тут Леонід Макарович зустрівся з механізаторами, які закінчили сівбу цукрових буряків на 600 гектарах. Оскільки весна була затяжна, то довелося працювати буквально цілодобово.

І хоч зрештою з роботою впоралися, проте проблеми залишаються: скрута з пальним, непомірні ціни на нього, і не тільки на нього, змушують і думати, і крутитися. Як сказав голова агрофірми Віктор Сінченко, довелося круто змінювати всі методи управління господарством, засновувати нові підходи, бути ще й комерсантом. Адже весна для селян не вкладається у календарні строки, якщо говорити про її напруженість. Бо мало посіяти, треба вже зараз подбати про збирання врожаю, а для цього довелося добре вивчити комерційні структури. Бо саме вони, як не крути, а вирішують проблему пального. Отож довелося звернутися до них.

(Закінчення на 2-й стор.)

Торгівлі невигідно продавати більше товарів. А Олександр Барабаш знає, як протягом місяця знизити роздрібні ціни на 20-25 відсотків

Народний депутат України Олександр Барабаш вніс на розгляд сесії проект постанови «Про стабілізацію роботи підприємств торгівлі, громадського харчування, побутового обслуговування населення». На його думку після прийняття цієї постанови протягом місяця роздрібні ціни на 20-25 відсотків знизяться, розшириться й асортимент товарів. Це пов'язано з тим, що частка витрат на виробництво самих товарів у роздрібній ціні становить у багатьох випадках менше 60 відсотків. Все решта — різні «накрутки».

Тим часом внаслідок стрімкого зростання цін знецінились оборотні кошти, що не дозволяє підприємствам торгівлі закуповувати товари у виробників за рахунок власних оборотних коштів. Тож їм доводиться використовувати банківські кредити. Плата за них становить в середньому 10 відсотків на місяць, відповідно на 10 відсотків дорожчають товари. В свою чергу підприємства також використовують кредити, а отже товар для покупця дорожчає уже на 20 відсотків. Це призводить до того, що торгівлі стає невигідно продавати більше товарів, бо чим більше вона їх продає, тим більші збитки отримує. Отже — ціни ростуть, а товарів на полицях меншає.

Проект постанови передбачає пільги в оподаткуванні для вищезгаданих підприємств, а кошти від цього підуть на поповнення їх оборотних коштів. В той же час надходження до бюджету не зменшаться, оскільки недоодержання коштів від оподаткування торгівлі буде компенсуватися додатковими надходженнями від розширення виробництва.

Наше життя, власне, складається геть-чисто з гасел. Закликали віддати владу Радам, фабрики — робітникам, землю — селянам. На першотравневих демонстраціях переходили на особи, проголошуючи здравиці на честь КПРС, інтернаціоналістів, генсеків, космонавтів, членів Політбюро, стахановців, хліборобів, оленярів, борців за справедливість і рівність у всьому світі. Налягали на голосові зв'язки — «Слава !» — немов гукали на ім'я когось у лісі. А ті, кому це призначалося, стояли поруч, на трибуні, поблажливо помахуючи нам капелюхами...

Боже, та чому ж ти нас не почув ?!

Життя триває. Хоча ми вже інші, хоча гасла вже... А втім, чи так вони змінилися з того часу ?! Ну, повтомлювалися кричати, обіцяти, мовляв, виконаємо- перевиконаємо. Але ж немає впевненості, що наша колона рухається у правильному напрямку, виходить з бермудського трикутника кризи ! Немає впевненості чи є? Якщо немає — хай наша колона зменшиться до кількості однієї людини. Якщо є — хай вона стане найчисленнішою й найзгуртованішою колоною на шляху життя !

Фотоколаж Михайла САЧКА

І владі не раді, і закон як слон

Сенсація сталася у райцентрі Заліщики на Тернопільщині. Після районного референдуму про довіру депутатському корпусові, сесія районної Ради висловилася за дострокове припинення депутатських повноважень. Через два дні те саме зробила й міськрада. Проголосували також за відставку голови Ради і виконкому В.Дрозда. Отже, представницьких інститутів влади у місті й районі відтепер нема. Тим часом обидві Ради звернулися до парламенту України: так і так, перевиборів нам не призначайте, аж поки не приймете новий Закон про вибори і нову Конституцію!

Читайте в номері

У наступному випуску

— Що було раніше на селі і нині — це небо і земля. Ніхто нікому не вказує, коли сіяти, яке поголів'я мати, — запевнив у розмові з нашим кореспондентом віце-прем'єр-міністр України з питань агропромислового комплексу Володимир ДЕМ'ЯНОВ.

Від кожного — по віце-прем'єру

Рішення про створення Координаційно-консультативного комітету СНД прийнято на зустрічі глав урядів співдружності, яка завершилася у Мінську. Від кожної країни-учасниці СНД до складу цієї структури увійдуть віце-прем'єри, які ведуть економічні питання. Глави урядів вирішили перетворити робочу групу СНД у виконавчий секретаріат. На зустрічі також обговорено проблеми розрахунків між державами. Прем'єр-міністр України Леонід Кучма, коментуючи підсумки зустрічі, заявив: «Український уряд вважає, що першочерговим завданням співдружності нині повинні бути економічні питання. І тому Україна підписала практично всі документи, спрямовані на зміцнення економічних зв'язків. Положення про Координаційно-консультативний комітет ми парафували із застереженням, що ця структура працюватиме насамперед над економічними питаннями».

Собачі бої відмінено

Львів і область зустрінуть Першотравень на городах. А от друге травня Львівський цирк планував сюрприз — собачі бої за участю бойових псів із Росії. Фантастичні ціни на квитки, шампанське з шоколадом, ставки на собак-гладіаторів — ось що запропонували одні товстосуми іншим. Частину вирученних коштів нібито планувалося віддати на користь безпритульних тварин. Громадськість і міський клуб любителів хатніх тварин заявили протест проти жорстокого видовища, забороненого в багатьох цивілізованих країнах, де собаче життя схоже на людське, а не навпаки. Отже, «кривавої неділі» не буде: представник Президента С.Давимука, керуючись Законом про тваринний світ, заборонив на Львівщині собачі бої.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про Національну раду соціального партнерства

1. Затвердити Положення про Національну раду соціального партнерства (додається).

2. Установити граничну чисельність працівників секретаріату Національної ради соціального партнерства 9 одиниць.

3. Кабінету Міністрів України передбачити в державному бюджеті на 1993 рік асигнування для забезпечення діяльності Національної ради соціального партнерства і утримання секретаріату та затвердити умови оплати праці його працівників.

4. Схвалити пропозицію Національної ради соціального партнерства і призначити Керівником секретаріату Національної ради **Рибака** Анатолія Яремовича.

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ
27 квітня 1993 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про Представника Президента України у місті Києві

Призначити **Косаківського** Леоніда Григоровича Представником Президента України у місті Києві, звільнивши його з посади Представника Президента України у Печерському районі міста Києва.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
29 квітня 1993 року

ПРЕЗИДЕНТ ХОЧЕ ДАТИ ЛЮДЯМ ВОЛЮ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

— Правильно, — зауважив Президент; — до тих, хто має пальне. Щоправда, і подав надію: є попередня домовленість про закупівлю 2 млн. тонн бензину і дизпального за кордоном.

Тут же, на полі, Президента України познайомили з його тезком — трактористом Леонідом Макаровичем Кравчуком, який, на відміну від багатьох політиків, абсолютно впевнений у тому, що залежить від нього: і посіяв добре, і догляне посіяне, і збере. Так було завжди, і так буде. Ця впевненість Президенту сподобалась, він жартома запропонував Леоніду Макаровичу трохи скуштувати і його хліба: на якийсь час помінятися ролями. Тракторист Кравчук не збентежився, прийнявши пропозицію Президента цілком серйозно: можна спробувати.

Та попри оптимізм проблем у села вистачає. Їх навіть більше, ніж досить. Цікаве те, що де б не побував Президент — на молочнотоварній фермі, у селі Бурти Кагарлицького району, на сівбі буряків і кукурудзи в колгоспах «Перемога» та імені Щорса в Миронівському районі, всіх, з ким він розмовляв, хвилювали не запитання типу: «Чому в крамницю не завезли вермішелі?», а проблеми державного характеру.

Чому, незважаючи на всі новації, які впроваджуються у селі, у виробника не з'являється справжнього інтересу до праці? Чому селянам не вигідно виробляти продукцію тваринництва? Чому немає управи на грабіжницьку політику банків, які, даючи кредити, беруть до 200 відсотків за користування ними? А самі за користування грошима колгоспів сплачують лише від одного до 30 відсотків. Чому ціни на хліб, який селяни вирощують, навіть у сусідніх селах різняться?

І хто понавигадував стільки різноманітних податків для селянина, що в нього після сплати в кишені вітер гуляє? Чому б не встановити один-єдиний податок — на землю і всю структуру пристосовувати до нього, хоч би який великий він був? Чому й досі колгоспники не мають права розпоряджатися тим, що належить їм за законом? І чому надприбутки від кінцевого результату одержують не виробники продуктів, а ті, хто їх переробив і продав?

Навряд чи можна відповісти на ці запитання швидко. Щоб вирішити порушувані проблеми, треба мати відповідні закони і передумови для їх виконання. І головне — час, щоб вони гармонійно поєдналися, щоб зникли «ножиці», які ще досить часто заганяють навіть законослухняних громадян у глухий кут.

— Скільки часу на це знадобиться? — запитав кореспондент «Голосу України» у Президента.

— Якщо кожен з нас займається своєю справою: Верховна Рада — законами, уряд — своїми проблемами, Президент — своїми, людям дати волю, не свободу «фата-моргана», а справжню економічну свободу, справжній інтерес до праці, можливість розпоряджатися землею, тими багатствами, які ми маємо, то я переконаний: протягом 3 років з такими проблемами ми справимося.

Валентина ПИСАНСЬКА.

ПОЛОЖЕННЯ

про Національну раду соціального партнерства

1. Національна рада соціального партнерства (далі — Національна рада) є постійно діючим консультативно-дорадчим органом при Президентові України, який утворюється з представників Кабінету Міністрів України, об'єднань підприємців та професійних спілок (далі — Сторони) для узгодженого вирішення питань, що виникають у соціально-трудовій сфері.

2. Національна рада у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, іншими актами законодавства України, міжнародними договорами України, а також цим Положенням.

3. Національна рада здійснює свою діяльність на принципах взаємної поваги, довіри, рівноправності Сторін та їх відповідальності за виконання прийнятих рішень і досягнутих домовленостей.

4. Основними завданнями Національної ради є:

підготовка рекомендацій Президентові України щодо напрямів державної соціальної політики;

узгодження шляхом тристоронніх консультацій позицій Сторін у соціально-трудовій сфері з метою забезпечення поєднання інтересів держави, власників та працівників підприємств, установ і організацій, а також пошук компромісів між соціальними партнерами для запобігання конфліктам;

участь у підготовці висновків щодо проектів законів, інших актів законодавства в галузі соціально-трудових відносин та пропозицій з питань удосконалення трудового законодавства з урахуванням норм міжнародного права;

вироблення пропозицій щодо Генеральної угоди та галузевих тарифних угод, організація і проведення консультацій при їх укладенні; аналіз виконання Генеральної угоди, розробка відповідних рекомендацій щодо усунення розбіжностей між Сторонами, що виникають з питань її виконання, в разі їх звернення до Національної ради;

узгодження позицій Сторін щодо ратифікації і денонсації конвенцій Міжнародної організації праці (МОП);

повідомлення громадськості через засоби масової інформації про результати домовленостей Сторін у соціально-трудовій сфері.

5. Національна рада має право:

звертатися до Президента України, органів державної виконавчої влади України та Республіки Крим, власників або уповноважених ними органів, об'єднань професійних спілок із пропозиціями щодо регулювання відносин у соціально-трудовій сфері;

делегувати своїх представників для участі в обговоренні соціально-трудових питань у Кабінеті Міністрів України, об'єднаннях підприємців і професійних спілок (за погодженням з цими органами);

створювати робочі групи з числа членів Національної ради для вироблення узгоджених рішень з питань, віднесених до повноважень Національної ради, групи експертів, консультантів із залученням на договірній основі до їх складу вчених і фахівців, у тому числі з іноземних держав, для виконання завдань, покладених на Національну раду;

одержувати від органів державної виконавчої влади, об'єднань професійних спілок, підприємств, установ і організацій інформацію, необхідну для виконання завдань, передбачених цим Положенням.

6. Національну раду очолюють три співголови, які призначаються Президентом України за пропозицією Кабінету Міністрів України, об'єднань підприємців та професійних спілок. Співголови є одночасно координаторами роботи груп представників Сторін.

7. Співголови Національної ради:

організовують діяльність Національної ради;

складають кошторис витрат;

утворюють за дорученням Національної ради узгоджувальні комісії та робочі групи, розглядають їх висновки;

викладають позиції Сторін під час розгляду проектів законів та інших актів законодавства в галузі соціально-трудових відносин;

проводять консультації Сторін у разі виникнення розбіжностей.

8. Заступники співголів Національної ради, а також персональний склад Національної ради затверджуються Президентом України.

До складу Національної ради включається рівна кількість представників Сторін.

Порядок визначення кандидатур до складу Національної ради встановлюється кожною із Сторін самостійно.

9. Члени Національної ради мають право:

брати участь в обговоренні соціально-трудових питань у Кабінеті Міністрів України, об'єднаннях підприємців і професійних спілок (за дорученням Національної ради та погодженням з цими органами);

одержувати в секретаріаті Національної ради аналітично-довідкові та інші матеріали з питань, віднесених до повноважень Національної ради.

Розподіл обов'язків між членами ради провадиться Національною радою.

Члени Національної ради виконують свої обов'язки на громадських засадах.

10. Національна рада здійснює свою діяльність відповідно до регламенту та плану роботи, що затверджуються Національною радою.

11. Формою роботи Національної ради є її засідання, які проводяться не менш як раз на три місяці.

12. Засідання Національної ради є правомочним, якщо на ньому присутня від кожної із Сторін більшість її членів.

Головування на засіданнях Національної ради здійснюється співголовами почергово.

13. Рішення Національної ради вважається прийнятим, якщо за нього подано не менше двох третин голосів присутніх її членів від кожної із Сторін.

Рішення Національної ради оформляються у вигляді висновків, пропозицій або рекомендацій і підписуються співголовами Національної ради або їх заступниками.

14. Організаційне забезпечення діяльності Національної ради здійснюється її секретаріатом.

15. Секретаріат Національної ради:

готує необхідні для проведення засідань Національної ради аналітичні, статистичні та інформаційні матеріали, проекти рішень Національної ради;

аналізує позиції Сторін при розгляді проектів законів та інших актів законодавства в галузі соціально-трудових відносин;

готує пропозиції щодо формування узгоджувальних комісій, робочих груп з представників Сторін, а також груп експертів, консультантів для вироблення узгоджених рішень з окремих питань;

виробляє пропозиції щодо ведення переговорів про укладання Генеральної угоди, галузевих тарифних угод; аналізує, готує інформації для Національної ради про хід виконання цих угод;

здійснює іншу організаційно-технічну діяльність, що покладається на нього Національною радою.

16. Керівник секретаріату призначається Президентом України.

Штатний розпис секретаріату Національної ради затверджується співголовами Національної ради.

17. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення діяльності Національної ради здійснюється за рахунок Державного бюджету України.

18. Національна рада є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунки в установах банків, печатку із своїм найменуванням.

ВРАХОВУЮЧИ ВЗАЄМНІ ІНТЕРЕСИ

28 квітня перший заступник Голови Верховної Ради України Василь Дурдинець зустрівся з Надзвичайним і Повноважним Послом Французької Республіки в Україні паном Мішелем-Ів Песіском на його прохання.

Під час бесіди відбувся обмін думками з актуальних проблем міжнародного становища та щодо дальшого поглиблення і розширення взаємовигідного співробітництва двох країн і співпраці на міжнародній арені, зокрема в Європі. В. В. Дурдинець розповів про деякі аспекти роботи сьомої сесії Верховної Ради України, висловився за дальше розширення контактів на міжпарламентському рівні, у розвитку політичного діалогу на якісно новій основі, сприяння діяльності ділових кіл у культурній сфері. Йшлося також про практичну роботу парламенту і комісій по розгляду на сесії Верховної Ради питання про ратифікацію Договору про обмеження і скорочення стратегічних ядерних озброєнь.

Бесіда пройшла у дружній, діловій обстановці, при повному взаєморозумінні і прагненні до якнайширшого взаємовигідного співробітництва.

* * *

В цей же день перший заступник Голови Верховної Ради України В. В. Дурдинець прийняв Надзвичайного і Повноважного Посла Швейцарської Конфедерації в Україні пана Армена Камера на його прохання.

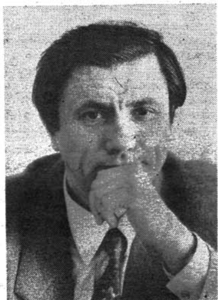
Василь Васильович розповів гостеві про соціально-економічну і політичну ситуацію в Україні, наголосив на тому, що Україна гостинно відкрита для взаємовигідного співробітництва. Напрацьовані і прийняті Верховною Радою закони є надійною правовою основою для цього.

В цілому розмова торкнулася широкого кола інших питань, які розв'язує нині Україна, — від процесів державотворення і до розв'язання національних, релігійних проблем. Йшлося також про підготовчу роботу парламенту України до ратифікації договору «СТАРТ-1».

Прес-центр Верховної Ради України.

ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ: ВІД СЛІВ ДО ДІЛА

Досить непросто налагоджуються економічні відносини України з розвиненими країнами Заходу. Причини — очевидні. Дуже нелегко підключити донедавна надто зацентралізоване наше господарство до системи ринкових відносин, прийнятих в усьому світі. А період намірів, переговорів, коли сторони ніби придивляються одна до одної, може затягнутися. Тому нині важливий кожен практичний крок у налагоджуванні справді ділового співробітництва, залученні іноземних інвестицій, запровадженні у нас новітніх зарубіжних технологій. Найважливішим з них обіцяє бути колоквіум («круглий стіл»), який проведуть в Києві 20—21 травня представники ділових кіл України та держав Західної Європи. Безпосередніми організаторами виступають Кабінет міністрів України, адміністрація Президента України та Консорціум розвитку країн Східної Європи. Організаційний комітет зустрічі очолює Василь Іванович Євтухов, який сьогодні виконує обов'язки першого віце-прем'єр-міністра України. Він же — президент Української спілки промисловців і підприємців. В. І. Євтухов люб'язно погодився відповісти на кілька запитань щодо наступної зустрічі.

— Василю Івановичу, на початку року з'явилося повідомлення про наступну зустріч представників ділового світу України і країн Західної Європи. Ця коротка інформація мала широкий розголос серед українських промисловців і підприємців. Але потім поповзли чутки, що зустріч чи не відбулася, чи закінчилася невдало. То що було насправді?

— Дійсно, 19 січня 1993 року Кабінет міністрів прийняв розпорядження про проведення в Києві колоквіуму українських і західноєвропейських підприємців. Але домовлений термін проведення — у лютому — пізніше на прохання західної сторони було перенесено на травень. Тема колоквіуму говорить сама за себе — «Іноземні інвестиції в економіку України: від слів до діла».

Чим керувався уряд, приймаючи це рішення? Зараз повсюдно — в парламенті, в пресі, на телебаченні й радіо, на нарадах — багато розмов про ринок. Але чи насправді ми увійшли в ринок? Наскільки наша економіка, її інфраструктура, керівники підприємств і підприємці відповідають вимогам ринкових відносин? Нарешті, як позначився і позначатиметься на всьому суспільстві перехід не тільки до нових, розумних принципів господарювання, а й до нових відносин власності? Низка отаких, далеко не риторичних питань, потребує виваженого аналізу, порівнянь, визначення перспектив. Хочеться глянути на наші проблеми й очима зарубіжних бізнесменів та економістів.

Так, ми відмовилися від командно - адміністративної системи економіки. Ми надали більшої свободи підприємствам і підприємництву. Верховна Рада України прийняла пакет законів, які відкрили можливість господарювати в різних формах власності, гарантують роботу спільних підприємств, охорону зарубіжних інвестицій тощо. Кабінет міністрів, якому парламент надав особливих повноважень, вживає енергійних заходів щодо стабілізації економіки... І в той же час ми — свідки падіння обсягів виробництва, що переналагоджується на випуск справді потрібної, а не «планової» продукції. Відносно знижується й життєвий рівень населення, оскільки люди починають жити не на подачку-зарплату від держави, а вчаться заробляти добробут власноруч. Зрозуміло, що у цей складний період законодавчі процеси, робота системи виконавчої влади можуть відставати від економічного розвою.

Тому керівництво України вирішило звірити свій курс на економічні реформи з досвідом країн Західної Європи. Для нас важливо глибше осягнути практику провідних компаній Німеччини, Великобританії, Італії, інших країн Заходу в умовах ринку, конкуренції, активного підприємництва. Тобто в умовах, що формувалися століттями, мають міцну законодавчу базу, традиції, певний підприємницький світогляд і етику. З іншого боку, наш досвід державного регулювання економіки має чимало раціонального, що може зацікавити й розвинені країни. Чому б не обмінятися такими набутками?

Ініціативу України з розумінням сприйняли представники великого бізнесу. Ми знайшли підтримку з боку Європейської економічної співдружності. Консорціум розвитку країн Східної Європи виступив одним з організаторів колоквіуму.

— Отже, зустріч промисловців молодої незалежної держави, яка тільки-но опановує нові принципи господарювання, і представників великого бізнесу. Яка головна мета її?

— Головна мета колоквіуму — ознайомлення з досвідом розвитку ринкової економіки у країнах Західної Європи і вивчення можливостей його поширення в умовах України. Важлива також критична оцінка перших результатів роботи підприємств України в нових умовах, зокрема, із залученням зарубіжних інвестицій, використання передових технологій, конверсійних процесів тощо. Окрім осмислення цих процесів, плануються двосторонні переговори українських і західноєвропейських партнерів, підписання угод, намірів про співробітництво. Неабияке значення матиме налагодження особистих контактів з представниками західноєвропейських ділових кіл.

— Хто ж прибуде до нас?

— Очікується, що в роботі колоквіуму візьмуть участь понад 50 підприємців країн Західної Європи. Це — президенти, генеральні директори фірм «Газ де Франс», «Віккерс», «Фіат», «Ельф», «Брітіш Аероспейс», «Тоталь», «Аероспасіаль» та інших. Від більшості з них вже отримано згоду на зустріч з керівниками української промисловості та підприємці. Ми сподіваємося на плідне співробітництво.

З української сторони братимуть участь майже 100 директорів державних і недержавних підприємств, керівників міністерств і відомств.

— Вище ви навели девіз колоквіуму: «Іноземні інвестиції в економіку України: від слів до діла». Чи означає він, що, крім знайомства з досвідом зарубіжних компаній, йтиметься про реальні інвестиції?

— Ми розраховуємо на підприємницький глузд і далекоглядність наших партнерів. Україна не виступає з простягнутою рукою. І ми переконані, що західні партнери розуміють, що їхні інвестиції у перспективні галузі промисловості надійно захищені нашим законодавством, проекти за принципом «ноу-хау», якими володіють багато наших підприємств, інститутів, інших структур,— це вигідна справа. До того ж, під час роботи колоквіуму буде розгорнуто виставку продукції ряду підприємств України, яка за своїми показниками є зразком втілення таланту, технічної думки, нових відкриттів і розробок.

Тому ми і пропонуємо партнерам перейти від слів до діла. Гадаю, вони переконаються, що Україна — це держава, науковий, технологічний та інтелектуальний потенціал якої практично невичерпний. І ми прагнемо на його базі розвивати справді взаємовигідне й перспективне співробітництво.

І у цьому сподіваємося на взаєморозуміння.

Ми в Україні надаємо великого значення наступній зустрічі. Про це свідчить хоча б те, що в ній братимуть участь вищі керівники держави.

Розмову вів Дмитро ТАБАЧНИК.

Польовий стан

МІТИНГАМИ ХЛІБА НЕ ПОСІЄШ —

так вирішив Новоукраїнський райком профспілки працівників агропрому. Він і звернувся із закликом до політичних партій й громадських організацій припинити будь-які акції, що можуть дестабілізувати виробництво на період весняно-польової кампанії та завершення зимівлі худоби. Поки що, а там буде видно. Головне — використати кожний день, який цілий рік годує. Бо без хліба — не до мітингів.

Заклик почуто, і в районі вже завершено сівбу ранніх зернових, наближається до фінішу і сівба цукрових буряків, соняшнику, незабаром у поле вийдуть кукурудзосіялки. Та й з тваринництвом справи не кепські. А у колгоспі «Дніпро» Світловодського району на посівній навіть соціалістичне змагання відродили Правда, не зовсім воно соціалістичне, без грамот і вимпелів, але з немалою матеріальною винагородою. Та як не назви, аби хліб вродив та в людей був достаток.

Разом з кіровоградцями вийшли в поле і переселенці з Житомирщини. До Компаніївського району приїхали жителі поліського села Голубієвичі, яких радіоактивною хмарою накрив Чорнобиль. Організували на батьківщині Юрія Яновського сільськогосподарське підприємство, назвали його іменем і взялися за одвічні хліборобські турботи.

Та й взагалі, як запевнили в обласному сільгоспуправлінні, хоч весна нинішня трохи затяглася, але з польовими роботами зволікань немає. Не скрізь вистачає робочих рук, проте продумують оптимальні варіанти. Водіїв пересаджують на трактори, конторських працівників і спеціалістів — на сівалки. І сіють, сіють з рання до смеркання. А вночі, ніби на замовлення, кропить дощик. Не всюди, правда, але в багатьох місцях області. Та й земля вже прогріта, з добрим запасом весняної вологи, тож є всі підстави сподіватися: буде в цьому році Кіровоградщина з хлібом і продасть державі запланований мільйон тонн збіжжя.

Микола ВОЛОК.

Кіровоградська область.

УЖЕ ЗАЦВІЛИ ЧЕРЕШНІ

У господарствах області в основному завершили сівбу ранніх зернових та пересівання озимих. Триває весняний обробіток грунтів, у південних районах розпочато сівбу просапних та овочевих культур.

Буйно **зацвіли черешні** та абрикоси в садах Мелітопольського району. Суха і тепла погода дає надію на великий врожай. Але хлібороби вже тепер бідкаються: чи вистачить пального, щоб зібрати посіяне?

Олександр МИХАЙЛЮТА.

Запорізька область.

ПІВМІЛЬЯРДА — ЗА АФЕРУ?

Свого часу під переможні перебудовні марші у Хмельницькому партійні ватажки міста створили асоціацію з іноземного туризму. Правда, і досі невідомо, хто об'єднався у ту асоціацію. Але вона живе і процвітає.

Аби тієї ВКВ більше підзаробити, асоціація вдалася до неординарної (читай: непрофільної) витівки. Річ у тому, що астролог з сусідньої області поширив чутку, ніби у 93-му році на Хмельницький мало посунути автомобільне нашестя турків. Постало питання: де вони припарковуватимуть машини? Отут асоціація з іноземного туризму і запропонувала свої послуги.

Прийшли до Ради. Так і так, мовляв, хочемо для міста зробити добру справу — спорудити автостоянку біля ринку.

— Ми не проти, — заплескала у долоні депутація. — Але спорудіть будинок, аби відселити людей з приватних хибар, які стоять на уподобаному вами місці.

Вдарили по руках. А наступного дня вже і відповідну угоду уклали: «асоціація забезпечує передачу капіталовкладень і фінансує будівництво... перерахувавши до 1.07.91 на рахунок УКБ міськвиконкому 30 процентів вартості, а решту грошей — у міру освоєння коштів і оплати за виконані роботи та матеріали». Третім пунктом зазначено, що асоціація у рівній частці з УКБ міськвиконкому забезпечує будівництво матеріалами, обладнанням і кабельно-провідниковою продукцією.

На перших днях асоціація добрим жестом «перекинула» на рахунок УКБ мільйончик і від всіх інших зобов'язань умила руки. Але оскільки асоціація на той час була під крилом владних структур, управління капітальним будівництвом змушене було весь господарський тягар «туристів» брати на свої плечі. Але і того мільйона скоро не вистачило. 22.10.91 голова міськвиконкому Михайло Чекан пише депешу генеральному директору асоціації з іноземного туризму Мойсеєву про перерахування коштів у відповідності до угоди на комунікації та інженерне забезпечення будинку. І тільки за п'ять днів до нового року асоціація вдруге, але цього разу востаннє, «перекинула» 1,3 мільйона карбованців.

Як відомо, чисті гроші, хай навіть мільйони, в будівництві годяться тільки для обклеювання стін. Будь-яка будова вимагає ще й матеріалів. Але ці клопоти у порушення договірних умов лягли на плечі тільки УКБ. Таке потурання дало свої результати. У 1992 році асоціація перестала вже навіть фінансувати будову. Не вплинали і грізні попередження про розірвання угоди.

Одне слово, міська влада за свої кошти завершила будівництво, вклавши 19 мільйонів карбованців і на інженерно-комунальне забезпечення — ще 34 мільйони. Тобто остаточна вартість перевищила 53 мільйони. Частка грошей асоціації склала лише близько п'яти відсотків.

Після здачі в експлуатацію будинку, оскільки асоціація не виконувала умов угоди, 5.11.92 УКБ повернуло «туристам» отих «порожніх» 2,3 мільйона. І припинило остаточно дію договірних зобов'язань.

Та ба! Побачивши наживу, сильні світу сього кинулися у бій. І зрозуміло. Адже бодай за одну квартиру сьогодні можна одержати навар у десять разів більший. Ніякий банк не забезпечить такого процента! Появилися гінці з Києва, лякали мало не президентськими повноваженнями. Та поки що нюанси виведемо за кадр і скажемо головне: 16.03.93 обласний арбітражний суд ухвалив рішення — визнати за Хмельницькою асоціацією з іноземного туризму право власності на 1000 квадратних метрів загальної площі у будинку № 32... (будинок споруджувався без участі асоціації на пайовій участі бюджетних організацій). Не встигли отямитися у міській адміністрації від такого удару — це ж більше 20 квартир — як надійшов і арешт на вказаний будинок. І якщо прокуратура чи Вищий арбітражний суд не втрутяться у розгляд цієї справи, то асоціація й справді ні за понюх тютюну може відхопити півмільярдчика. А тим часом бюджетники, що перерахували по 3—4 мільйона, залишаться без квартир.

Отак треба жити і вміти з надійними людьми робити гроші!

Що? Ви хотіли запитати про автостоянку? Не будьте такі наївні. Асоціація за неї і не бралася. Кажуть, під час оформлення туристичної поїздки за кордон той самий астролог зізнався: через перенасичення доморощеними турками закордоні до нас не приїдуть. Отож гроші асоціація шукає іншим шляхом. І, певне, таки знаходить.

Михайло ВАСИЛАШКО.

P. S. Коли матеріал було підготовлено до друку, стало відомо, що обласна прокуратура опротестувала рішення арбітражного суду. Схоже, що не всі читають закон вибірково.

Продиктовано в номер

ІНЦИДЕНТ НА ПІВДЕННО-УКРАЇНСЬКІЙ АЕС

На Південно-Українській АЕС, робота якої останнім часом позначена рядом відмов і порушень, знову стався інцидент. Цього разу дією аварійного захисту було зупинено реактор другого енергоблока, що працював з електричною потужністю 1000 мегават.

Неполадки були спричинені виходом з ладу регулюючої арматури подачі пари на турбоживильні насоси, що призвело до зниження рівнів у парогенераторах і вимкнення чотирьох наявних циркуляційних насосів.

У перехідному процесі було порушено умови безпечної експлуатації по рівнях у парогенераторах. За міжнародною семибальною шкалою така подія оцінюється одним балом.

Крім зазначеного інциденту протягом квітня на українських АЕС зареєстровано 20 подій, з яких 9 — на Південно-Українській, 5 — на Чорнобильській, 3 — на Запорізькій, 2 — на Рівненській і одна — на Хмельницькій АЕС.

Оскільки вони не вплинули на стан ядерної та радіаційної безпеки, 13 з них знаходяться поза оціночною шкалою, 7 — віднесено до нульового рівня.

УЧБОВО-ТРЕНУВАЛЬНИЙ ЗЕМЛЕТРУС

Вчора ми повідомили: ужгородський ясновидець В. Шахайда «передбачив» землетрус. Метео-і сейсмослужби біди не передбачали, але й не заперечували. Керівники області й міста, знаючи, що раз у житті й мотика стріляє, вирішили провести в Ужгороді навчання цивільної оборони. Приготувалися відповідні структури, техніка, транспорт. Перший заступник глави міської управи В. Прокопець виступив по радіо й попросив людей не панікувати, але з 18-ї до 21-ї години перебувати на вулиці.

Далі було так. З лікарень поспішно почали виписувати хворих. Недолікувавшись, додому повернулись понад 2 тисячі чоловік. Припинилось навчання в школах. Протягом 40 хвилин не працював ряд промислових підприємств. В «епіцентрах» землетрусу, названих Шахайдою, проведено урочисті молебні. Багато ужгородців ще перед тим почали ночами вивозити з квартир меблі й сімейний скарб. В день «землетрусу» наш кореспондент випадково підслухав в одній установі телефонну бесіду чоловіка з дружиною. Вони домовились зустрітися о 18-й годині, зауваживши: «Якщо гинути — то разом». Після 17-ї околиці Ужгорода нагадували табори біженців. Тепло вдягнуті люди з домашніми речами гуртувались на відкритих місцях, готували вечерю на вогнищах. О 20-й годині місто майже вимерло, гуляли тільки закохані пари. Не злякалися і шанувальники таланту заслуженого артиста України П. Матія, його концерт у філармонії пройшов успішно.

Міліція добре підготувалася до можливого сплеску протизаконних дій, тому, за словами начальника МВВС В. Цанька, криміногенна ситуація була безпечною. Правда, хлопці, змушені вийти на «маївку», пили там не тільки чай, і частенько з'ясовували стосунки. А двоє молодиків з пневматичною гвинтівкою спробували ререкетирити валютників і були затримані.

Розгнівані люди вимагають покарати В. Шахайду. Начальник обласного штабу ЦО О. Гончарко заявив, що подасть на нього в суд. Ясновидець пояснює помилку тим, що на Великдень не було серйозних міжконфесійних чвар, усі чесно молились Богу й відвернули біду.

Мер Ужгорода Е. Ландовський сказав: «Як навчання, ця тривога була корисною, бо добровільно людей на такі заняття вже не заженеш. Але матеріальні збитки по місту становлять 1 мільярд карбованців...»

ЗАВТРА СВЯТО ПРАЦІ. ПОПРАЦЮЄМО?

Подробиці

Першотравень, як то кажуть, крокує по країні. Де, хто і як святкуватиме? Почнемо з Заходу. Як не дивно, всерйоз святкуватимуть волиняни: Спілка репресованих і політв'язнів, Луцька станиця УПА та Рух, правозахисне товариство «Справедливість», соціалісти, ініціатори відродження КПУ, ветерани...

А ще буде освячено міський парк відпочинку в Луцьку.

Що на Півдні? Рада федерації незалежних профспілок Криму звернулась до кримчан: усі маївки, демонстрації й мітинги повинні пройти під знаком єдності дій людей праці у боротьбі за свої економічні права.

За ті ж права рекомендують поборотися у святкових колонах соціалісти й комуністи Донбасу. Як повідомили з Донецького страйкому, всі шахти працюватимуть у звичайному робочому режимі, політичних акцій не планується.

Луганськ — федерація незалежних профспілок пропонує провести мітинг на центральному майдані. Мета — знову ж таки, координація дій на захист інтересів трудящих. Обіцяють — без зайвої заполітизованості.

У Харкові напередодні свята заявки на проведення маніфестацій та мітингу надіслали тільки профспілки, комуністи та воїни-інтернаціоналісти.

Більшість же трудового народу, судячи з усього, святкуватиме на городах і дачах. Помагай їм, Боже!

За повідомленнями наших власкорів.

Зверніть увагу

«ТИТАН» ОЧИЩУЄ ПОВІТРЯ

1 травня у Запоріжжі стартує авторалі «Чисте повітря», мета якого — випробування та пропаганда приладу приготування пального «Титан». Прилад економить до шести відсотків пального, значно очищує вихлопні гази, — це своєрідний фільтр у системі живлення автомобіля. Ефективність «Титану» підтверджена рядом спеціалізованих вітчизняних та зарубіжних організацій.

Маршрут авторалі проляже через Генічеськ, Феодосію, Судак, Ялту, Сімферополь і Херсон. Фінансує його запорізька фірма «ЕЛЕКСО».

Олександр МИХАЙЛЮТА.

Запоріжжя.

Прем'єра

«Я ВОСКРЕС, ЩОБ З ВАМИ ЖИТИ...»

Прем'єра п'єси Сергія Носаня «Остання мить», присвячена пам'яті Василя Симоненка, відбулася в Черкаському обласному музично-драматичному театрі імені Тараса Шевченка. «Сім років наповненого, напруженого творчого життя Василь Симоненко провів у Черкасах. Ми відчули потребу через художні засоби показати шлях поета, його час, його трагічну долю», — сказав перед прем'єрою головний режисер театру, заслужений діяч мистецтв України Алім Ситник.

Поетична драма, зіграна на одному диханні, схвилювала глядачів (а серед них було багато тих, хто знав Василя Симоненка), викликала палке співпереживання, щемкий біль. Роль Поета натхненно і щиро виконав молодий актор театру Андрій Жила.

...Ніхто не приховував сліз, коли юний Поет, засипаний квітами визнання, зійшов зі сцени і схилив чоло перед печальною жінкою у терновій хустині. Перед Матір'ю — Ганною Федорівною Щербань-Симоненко... «Не докоряю ніколи і нікому, Хіба на себе інколи позлюсь, Що в двадцять літ в моєму серці втома, Що в тридцять — смерті в очі подивлюсь...».

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаси.

Сцена з вистави: Мати — артистка Л. Попова, Поет — актор А. Жила.

Інцидент

КЛЮЙ НА ВСЕ НАПЛЮЙ

25 квітня представники Сакського райвідділу внутрішніх справ зупинили приватний автомобіль, у якому секретар євпаторійської організації української республіканської партії Олег Дроб'язко віз до Євпаторії факсимільний апарат і літературу, зібрану в областях України для української громади Криму, вартістю більш як 5 млн. карбованців. Керував діями міліціонерів заступник начальника Сакського РВВС, майор міліції Олег Клюй. Без будь-яких аргументів були конфісковані факс і література. Коли Дроб'язко сказав, що хоче написати заяву з оскарженням дій міліції, майор Клюй відповів: «Пишіть, що хочете, все одно вашу скаргу я викину в корзину для сміття».

Українські громадсько-політичні організації Євпаторії та Криму висловили рішучий протест щодо протиправних дій Сакської міліції. Стало відомо, що Клюя викликали до кримського республіканського управління міліції. Літературу і факсимільний апарат повернуто, але в пошкодженому стані. О. Дроб'язко подав позов до суду.

Олександр ПІЛАТ.

Крим.

Характери

НЕЙМОВІРНІ ПРИГОДИ МОБІЛІЗОВАНОГО ТРАКТОРА

Семен Федорович Соколенко говорив мені так:

— Ну, про це не положено питати, так що воно тобі начебто не потрібно, але все одно розповім.

Зараз, після кількох років, після тієї нашої першої зустрічі, він би так не говорив. Зараз і про це можна, а тоді, вислухавши співбесідника, до якого приїхав як до передового механізатора радгоспу «Індустрія» Станично-Луганського району, чудово розумів: це не для газети. Однак, дещо з «неположеного» записав.

...На війну Соколенка мобілізували разом з радгоспним трактором, сталевим, як тоді говорили, конем. Тракторист мав влитися у відступаючу частину радянських військ. У військкоматі Семенові назвали той підрозділ, що неодмінно мав пройти через селище Широке. Але час був непевний, Семенова частина відступала як могла і куди могла, тож і проскочила далеченько від Широкого. Семен почав чекати хоч когось із своїх. Дочекався. Пояснив ситуацію. Ті, порадившись, повідомили розгубленому новобранцеві: «Нічого не можемо вдіяти. Ти із трактором мобілізований, а нам трактор не потрібен. Чекай інших». Йому нічого іншого й не залишалось. Семен чудово розумів, що кинути трактор, це все одно, що кинути танк.

Трактор же був у найчудовішому стані. Він його завжди таким тримав, а тут не жарти: до війни готував!

Осідлав Семен свою бойову одиницю і подався за нашими, на Схід. Колесити по країні Семену довелось чимало. Годували добрі люди, у якійсь частині заправляли трактора допомагали. І дорога, дорога, пошуки своєї частини. Ніхто не приймав його з трактором, а без трактора не можна.

Доїхав таким чином Семен аж до Калмикії. Трохи перевів дух, умовили його працювати у місцевому колгоспі допоки у військкоматі утрясуть усі питання незвичної мобілізації.

Нарешті, начебто Семен зможе піти на фронт. Але... у кабінет військкома увірвалися голови райвиконкому і колгоспу, які готові були пилинки здувати з цього працьовитого українського хлопця, що буквально чудом потрапив до них:

— Ви що, хочете залишити нас без кращого механізатора? А хліб хто вирощуватиме для фронту?

...Додому він повернувся восени 1943-го, як тільки німців вигнали з Луганщини. Знову — робота, робота, робота. Були й нагороди. І навіть сидіння у почесних президіях. Про свою епопею з трактором згадував-розказував не так, як анекдоти розказують, а — з болем, бо безгосподарності й безвідповідальності не любив. Тепер таких людей дуже поменшало. Щойно я дізнався, що й Семена Федоровича не стало. Як йому там, на райських полях — без трактора?

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Луганська область.

Коротко

ФІГАРО ТУТ...

Нещодавно в прикарпатське село Ковалівка надійшов примірник журналу «Фігаро». Багато жителів цього населеного пункту впізнали себе на барвистих фотографіях часопису. Справа в тому, що на початку року до них завітала група французьких репортерів для ознайомлення з обрядовою культурою краю, етнографією, суспільним устроєм. Особливо вони були захоплені колядками, вертепом, святою вечерею, церковним дійством, коріння яких сягає сивої давнини. Побували французькі гості і в інших гуцульських селах. Публікація у «Фігаро» вийшла під промовистим заголовком: «Найсильніша зброя України — пам'ять».

Андрій ШУМКА.

Івано-Франківська область.

Реклама

Точка зору

«Ви не усвідомлюєте, наскільки ви важливі»

Багато вже було написано і сказано з питання про Україну та ядерну зброю. Загальноприйнятою в Україні стала думка, що, як тільки буде ратифікований Договір про наступальну ядерну зброю (СТАРТ) та прийняте рішення про приєднання до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, світ і, зокрема, Захід, забудуть про Україну. Треба зазначити, це не відповідає дійсності.

Як молода держава, Україна стає жертвою власних переживань і болісного відчуття вразливості. Це є нормальним процесом для кожної новоутвореної країни, яка намагається визначити свою сутність і місце у міжнародній громаді. Але саме згадані переживання і відчуття затьмарюють реальне бачення світу, який, нібито, вороже ставиться до інтересів України і не розуміє її ролі. Насправді ж Україна має потенціал для здійснення значного впливу на майбутнє регіону в галузі економіки і безпеки і потенційно може відігравати роль у світі. Давайте ж розглянемо те особливе місце, яке посідає Україна.

На економічному фронті Україна як держава з 52-мільйонним населенням, сильною промисловою базою і висококваліфікованими кадрами стане значним ринком для закордонних інвестувань. Слідом за компаніями та інвесторами завжди йдуть і урядові структури. Держави підтримують своїх інвесторів, і саме тому розширення торговельних відносин з Україною означає розширення політичної підтримки України з боку урядів інших країн. Коротше кажучи, економічні зв'язки генерують політичну підтримку.

Але і самій Україні є що запропонувати у відповідь. Як відомо, Україна має розвинуту промислову базу і багатий сільськогосподарський сектор. Експорт продукції до сусідніх держав, так само як і загальний розвиток торговельних стосунків з ними, буде сприяти стабілізації і підвищенню життєздатності цих країн та їх економіки. Роль України унікальна у цьому відношенні, враховуючи її економічний потенціал і стратегічне положення: Україна має кордони із 7 державами і вихід до Чорного моря. Саме тому вона може стати основним генератором політичної стабільності і позитивною економічною силою регіону.

З політичної точки зору Україна також розглядається як важливий чинник стабільності. Сильна незалежна Україна стає на заваді відродженню російського імперіалізму. Російські імперські тенденції добре відомі історії, і сьогодні не можна ручитися, що всі політичні кола Росії повністю відкинули ідею відродження імперії. Таким чином, сильна Україна створює гарантії регіональної безпеки, а також підштовхує політичну реформу в самій Росії. Саме тому світова громадськість зацікавлена у сприянні розвитку України.

Строкатий національний склад України, помножений на її позитивний досвід у галузі дотримання прав людини, а також її стабільність створюють прекрасну можливість на основі власного прикладу і позитивних дій повести за собою сусідні держави, в яких існує національна напруженість. Українці добре знають історію національних і територіальних конфліктів, через які пройшла Східна Європа і, власне, їхня Батьківщина. Існування сильної України запобігає політичному втіленню будь-якого почуття розбрату.

На міжнародному фронті Україна потенційно може стати надійним партнером у справі збереження світового миру і стабільності. Ми бачимо, яку важливу роль відіграють представники України у складі сил по підтриманню миру в Сараєво, де вже загинуло кілька українських військовослужбовців, героїчно віддавши своє життя за справу відновлення миру у колишній Югославії. Але місія України на міжнародній арені не вичерпується участю у таких заходах. Розміри території України, промислова база і географічне положення обумовлюють її визначну роль у справах регіону і на широкій міжнародній арені.

Таке бачення майбутнього України залишається поза увагою багатьох українських політиків. Єдине, що вони бачать — економічну кризу в Україні і тиск з боку Росії. І, зважте, ці процеси сприймаються у контексті враження, що Захід забув про Україну. Таке враження є хибним. Світ хоче бачити Україну інтегрованою у міжнародне співтовариство. Для цього Україна має виявити відповідальність, підтвердити свою конструктивну позицію перед лицем світової громади, позицію, яка передбачає дотримання домовленостей. На жаль, ці вимоги розглядаються як тиск на Україну і негативне ставлення до її процвітання як держави.

Сильна без'ядерна Україна буде надійним партнером для Сполучених Штатів і країн Заходу на політичній арені та у торгівлі. Саме тоді вона сприятиме розвитку світової громади і забезпечить процвітання собі і своїм далеким і близьким сусідам.

Таким чином, усі вишезгадані фактори і чинники підтверджують те велике значення, яке має Україна для Сполучених Штатів і Заходу в цілому.

Кожна молода країна проходить через муки народження, і Україна не є винятком. Проте, роблячи свої перші кроки до встановлення державності, вона має усвідомлювати, що вже сьогодні світ вивчає можливості розвитку України та вітає її міжнародну роль, вивчає і вітає у більшій мірі, ніж може здаватися багатьом українцям.

Роман ПОПАДЮК,
Надзвичайний і Повноважний Посол США в Україні.

Експрес-інформація

ВАШИНГТОН ПІДЕ НА РІШУЧІ ЗАХОДИ

«Сполучені Штати мають вжити рішучіших заходів для припинення війни в Боснії і Герцеговині», — заявив Президент США Б. Клінтон. Глава американської адміністрації повідомив, що найближчим часом він прийме рішення про «жорсткий курс» щодо Союзної Республіки Югославії. Рада Безпеки ООН рекомендувала Генеральній Асамблеї цієї організації виключити СРЮ з Економічної і соціальної ради ООН (ЕКОСОС). Тим часом, незважаючи на проголошене перемир'я, у Боснії і Герцеговині, неподалік від Сребрениці, тривають бої між загонами хорватів і мусульман.

КРАЩЕ ЇЗДИТИ НА ВЕЛОСИПЕДІ

З 1 травня у Вірменії буде підвищено вартість проїзду в міському транспорті. Про це повідомив перший заступник вірменського міністра транспорту і комунікації А. Шахназарян. Одна поїздка в метро коштуватиме 7 рублів, а в автобусах, тролейбусах і трамваях — 10. Проте, за словами Шахназаряна, транспорт у вірменській столиці й надалі залишатиметься збитковим.

ПРИПЛИВ НОВИХ СИЛ

Декрет про призначення главою італійського уряду К. Чампи та членів нового кабінету підписав Президент Італії О. Скальфаро. Згідно з цим документом, міністром оборони країни став соціаліст Ф. Фаббрі, а главою зовнішньополітичного відомства — християнський демократ Б. Андреатта. Вперше з 1947 року до складу уряду ввійшли два представники Демократичної партії лівих сил, створеної в 1991 році на основі компартії.

ЇХ ПОКИНУЛИ НАПРИЗВОЛЯЩЕ

«Острів Ітуруп залишився без електроенергії. Грошей на закупівлю палива немає. Нас усі покинули. Президент про нас забув. Прошу подати термінову допомогу жителям Ітурупу — 50 мільйонів ієн для придбання палива». Таку телеграму надіслав губернаторові японського острова Хокайдо голова Курильської райради.

БАГДАД ГОТОВИЙ НА ПОСТУПКИ

Секретні переговори між офіційними представниками адміністрації США і заступником прем'єр-міністра Іраку Т. Азізом тривають у Вашингтоні. Мета цієї зустрічі — знайти шляхи нормалізації відносин двох країн. Ірак погодився відкрити зміст своїх ядерних програм і не перешкоджати вивезенню за межі країни урану, який є на іракській території.

ТРЕБА ДІАЛОГ, І ШАНОБЛИВИЙ

Заборонити всі вуличні походи, демонстрації і мітинги в Грозному вирішено на нараді правоохоронних органів Чечні з участю Президента Д. Дудаєва. За словами коменданта Чеченської Республіки С. Хасімікова, таке рішення прийнято у зв'язку з тим, що служба національної безпеки країни має відомості про можливі провокації в чеченській столиці. Голова Конституційного суду республіки І. Геріханов закликав супротивні сторони, які мітингують на майданах Грозного, «розпочати шанобливий діалог в інтересах народу».

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Проекти і задуми

Пропонується альтернативний орган влади

У створенні тимчасової Національної державної ради Вірменії вбачають сьогодні вихід із глибокої кризи деякі політичні сили республіки. Зокрема, з пропозицією провести референдум для одержання згоди народу зупинити повноваження Президента і парламенту РВ та передати їх Держраді виступили днями демократична та республіканська партії. До їхньої ініціативи приєдналось також земляцьке об'єднання «Сасун».

Сьогодні вже створено ініціативну групу в складі 35 чоловік, яка займеться підготовкою референдуму. Необхідно зібрати 200 тисяч підписів на підтримку проведення плебісциту. Після того, як це буде зроблено, питання має розглянути парламент, котрий визначить день референдуму. Згідно з діючим законодавством, він має відбутися не пізніше, ніж через дев'ять місяців після збирання підписів.

Що ж стосується необхідності саме таким шляхом вирішити існуючі в республіці проблеми, то, за словами лідера демократичної партії Арама Саркісяна, ідея референдуму виникла внаслідок повного ігнорування нинішнім керівництвом Вірменії пропозиції про створення Держради.

— Ця державна структура,— відзначив А. Саркісян,— зможе здобути повне довір'я народу, оскільки буде створена на багатопартійній основі. Основними завданнями Держради будуть прийняття Конституції та керівництво республікою доти, доки не відбудуться нові вибори.

Єреван. **Ара МЕЛІКСЕТЯН.**

Проблеми

КАДРИ КРАДУТЬ УСЕ

Указом Президента І. Карімова звільнено з посади хокіма (представника Президента) Сурхандар'їнської області Узбекистану. На цю посаду призначено Джуру Норалієва.

Виступаючи кілька днів тому на позачерговій сесії Ради народних депутатів Сурхандар'їнської області, І. Карімов піддав різкій критиці обласне начальство, звинувативши його в кумівстві та групівщині, а правоохоронні органи області — в корупції та зрощуванні зі злочинними структурами. Загалом в області звільнено з посад 34 керівники.

Особливо важка обстановка склалася в прикордонних з Таджикистаном районах області, де останнім часом посилилися релігійні настрої. Лише в Денауському районі нині чекають на реєстрацію 84 нові мечеті, споруджені з допомогою районного хокіма, заявив Президент. І це відбулося в той час, коли кілька дитячих установ закрито через нестачу коштів на їхнє утримання. Є й інші кричущі факти беззаконня. В одному з колгоспів області відвели під будівництво мечеті 10 земельних ділянок. І це при тому, що 125 колгоспників, на порушення чинного законодавства, не могли отримати земельного наділу.

Президент також заявив, що загроза розвитку ісламського фундаменталізму в цьому регіоні далеко не надумана. Він назвав факти матеріальної підтримки мусульманськими діячами Узбекистану таджицьких опозиціонерів. А також нагадав, як два роки тому група фундаменталістів захопила й кілька днів утримувала будинок Наманганської обласної Ради.

Зульфія РАСУЛІ.

Реклама

КОМУНІЗМ: РЕАЛЬНІСТЬ ЧИ УТОПІЯ?

Дискусія головного редактора «Голосу України» Сергія ПРАВДЕНКА з членом Президії Верховної Ради України Олександром КОЦЮБОЮ

С. ПРАВДЕНКО

ПРАВДЕНКО: В нашій газеті була інформація про те, що 6 березня в Макіївці відбулася всеукраїнська конференція комуністів України. Ви брали в ній участь. Крім того, в лютому київська міська і обласна партійні конференції комуністів обрали вас делегатом XXIX з'їзду КПРС, який 26 березня відбувся у Москві. В цьому зв'язку і запитання: що вирішили комуністи в Макіївці? Що хочуть створювати, яку організацію?

КОЦЮБА: Почнемо з Макіївки. Питання досить складне. З інформації по телебаченню і радіо не всі зрозуміли, чому ця проблема виникла. Почну з подій останніх років. 26 серпня 1991 року був виданий Указ Президії Верховної Ради України про припинення діяльності компартії України. Через чотири дні було видано другий Указ Президії ВР про заборону компартії України. Моя позиція і на сесії була викладена, і на Президії. Я тоді ставив одне і основне питання: приймати рішення потрібно на підставі конкретних документів, конкретних звинувачень. Таких матеріалів не було.

Після цього Генеральна прокуратура України провела розслідування всіх обставин, пов'язаних з подіями у Москві у серпні 1991 року і 22 травня 1992 року винесла постанову про відмову розгляду кримінальної справи за відсутністю складу злочину у діях компартійних структур України і службових осіб цієї партії. Потім була ще одна перевірка, і зараз вдруге, якщо не помиляюсь, винесено постанову — відмовити за відсутністю складу злочину в діях цих осіб. Скажу ще одне. З 25 областей прийшли відповідно такі ж постанови про те, що відмовлено в порушенні кримінальних справ обласними прокуратурами. Які ж підстави заборонити діяльність партії, яка не скоїла злочину? Та партія в цілому ніколи й не може вчинити злочину. Його можуть скоїти конкретні особи, які перебувають у цій партії.

ПРАВДЕНКО: Не хочу проводити такі жорсткі аналогії, але ви змушуєте. У Гітлера теж була партія. І вона була заборонена вся, не тільки керівні особи.

КОЦЮБА: Давайте і цей прецедент розкладемо на поличках. То було заборонено дійсно фашистську партію. Ось американський публіцист Майкл Девідоу написав книгу «Камо грядеші, Русь?». Він наводить відомі дані. Радянський народ втратив під час другої світової війни 28 мільйонів людей, захищаючи не тільки свою землю, свій спосіб життя, а від кошмарів фашизму врятував світ. То ми ж не можемо ці дві партії ставити на одну дошку!

ПРАВДЕНКО: Я й не ставлю. То — різні ідеології. Я кажу, що прецедент був.

КОЦЮБА: Там був судовий процес. Нюрнберг. А тут заборонили нашу партію, не розслідувавши подій, не виділивши суб'єктів і не відповівши на запитання: чи вчинили вони порушення? Тоді тінь лежить і на нас з вами, тому що ми колишні члени цієї партії. А якщо ми будуємо правову державу, то повинні діяти законно. Все те, що було чорне в історії, репресії — все потрібно розкласти, оцінити і всьому дати відповідний аналіз, юридичну оцінку.

ПРАВДЕНКО: Давайте повернемося до всеукраїнської конференції. На яку кількість людей вона спирається?

КОЦЮБА: Були присутні близько 450 делегатів.

ПРАВДЕНКО: Кого вони представляли?

КОЦЮБА: Ці делегати представляли області. Практично були представлені майже всі області, здається, крім однієї.

ПРАВДЕНКО: Ви знаєте конкретно, скільки людей вони представляли?

КОЦЮБА: Не думаю, що є конкретна цифра, скільки людей вони представляли. Називають, наприклад, що в Криму 33 тисячі комуністів. В інших регіонах, я думаю, менше. Наша партія була заборонена, і мова про кількість не може йти. Але є одна особливість. Йдеться про тих, хто перереєструвався згідно з постановою про департизацію, якою було дозволено трудовим колективам мати партійні організації будь-якої партії: чи то комуністичної, чи то будь-якої іншої. Отже, делегати представляли перереєстровані партійні організації, а не колишні структури.

ПРАВДЕНКО: До яких рішень прийшла конференція?

КОЦЮБА: Конференція зійшлась на основному — потрібно поступово реалізувати намір відновити компартію України, але на принципово нових засадах. Тобто, не бойовий загін колишньої КПРС, а нормальну партію українських комуністів парламентського типу. Про це йшлося на конференції, про це говорили народні депутати України Мармазов, Олійник, Башкіров, Протасов і інші. Отже, це повинна бути компартія України, партія, яка буде займатися державотворенням саме на Україні і відображати інтереси народу України в тому обсязі, в якому народ довірить свої голоси і повноваження.

Були й протилежні думки: відновити КПРС і стати її складовою частиною. Але переміг здоровий глузд. Тому й було домовлено не від всеукраїнської конференції і не на конференції затверджувати делегатів на XXIX з'їзд КПРС, а від міських і обласних організацій.

Але, приїхавши до Москви, я звернув увагу, що опубліковані там документи, тобто статут, програма, відрізняються від тих документів, які були проголошені на 20-й партійній конференції КПРС. Тому 25-го березня, коли зібралися представники від областей України, я чітко виклав позицію, що компартія України не може мати вирішального голосу, а комуніст, який приїхав від компартійних організацій, може виступати тільки від областей і повинен мати дорадчий голос. Треба відзначити і інший бік справи. Представники союзу комуністів України зайняли іншу позицію. Що потрібно ввійти в керівні структури і т. д. Тут у нас виникла гостра суперечка.

ПРАВДЕНКО: Але союз комуністів України виступав як республіканська організація.

КОЦЮБА: Так. У них є свій статут.

ПРАВДЕНКО: І скільки членів у тому союзі?

КОЦЮБА: Десь у межах двох тисяч чоловік. Отже, якщо хтось хоче сказати, що комуністи України зайняли позицію, щоб ввійти в КПРС як складова частина, то це не буде правда. Підсумок такий — компартія України, яка на сьогодні заборонена, не представляла на з'їзді себе як таку, що діє легально чи нелегально.

ПРАВДЕНКО: Як сьогодні називається ваша організація в українському масштабі?

КОЦЮБА: Це організаційний комітет по відновленню Компартії України. Прийнято рішення, резолюції, щоб легальним шляхом, через Президію ВР, парламент поставити питання про відновлення компартії України на принципово нових засадах. Тепер не може бути партії як державної структури. Вона може діяти тільки як партія парламентська — через представницький орган.

ПРАВДЕНКО: Ця партія розглядатиме себе як спадкоємицю колишньої компартії України чи почне новий відлік свого існування?

КОЦЮБА: Думаю, що в чистому вигляді того й того не буде. Були ж у нас комуністи-державники України, були комуністи, які діяли за переконанням і по совісті, чому ж від них відмовлятися?

ПРАВДЕНКО: Ви маєте на увазі таких, як Хвильовий?

КОЦЮБА: Так. І Скрипника, і багатьох інших. Партія мала свої добрі традиції і відданих справі людей.

ПРАВДЕНКО: Той же Хвильовий, коли побачив, що роблять його колеги по партії, застрелився...

КОЦЮБА: Думаю, що він як справжній комуніст не зміг миритися з безчинствами, які творилися. Це складна і окрема тема.

ПРАВДЕНКО: Скільки ж їх було, совісних комуністів? Хто ще застрелився за вашою логікою? А хто ж тоді влаштовував голодомор, віз мільйони селян у телячих вагонах до Сибіру? Безпартійні з цим би не впоралися! Та й не додумались би до такого. Отже, ви тільки певною мірою спадкоємці компартії України?

КОЦЮБА: Її кращих традицій і добрих справ, які ведуть до встановлення соціальної справедливості.

ПРАВДЕНКО: Тепер давайте подискутуємо. Ви, зрозуміло, сповідуєте комуністичні ідеї?

КОЦЮБА: Так, я прихильник комуністичного руху.

ПРАВДЕНКО: Я поділяю основні соціалістичні ідеї в європейському їх розумінні — ідеї соціального захисту, соціальних гарантій на освіту, охорону здоров'я, пенсійне забезпечення і т. ін. А комуністична ідея — просто фата-моргана, казка, марево. Спробуйте мене переконати, що це не так.

КОЦЮБА: Але ці ідеї сповідують і комуністи. Довгий час я студіював праці Маркса. Переконався: його вчення задогматизували. Ленін, скажімо, взяв з вчення Маркса, по суті, тільки вчення про класову боротьбу. Тому що класова боротьба була розкрита в «Капіталі» Маркса, а вже інших питань, скажімо, аграрних, досліджених Марксом, Ленін не міг вивчати, бо всі архіви знаходилися у Каутського в Німеччині, а потім потрапили до фашистської партії. Значну частину архіву Маркса було виявлено в 1945 році на віллі Геббельса. Коли ці архіви почали систематизувати, то виявилося, є ще величезні дослідницькі матеріали. Опубліковано 18 томів архівів. Тільки у 1978 році було надруковано економічні рукописи, які складають два об'ємних томи. Останні трактуються як перший том «Капіталу» Маркса. Насправді це не так. Це той прообраз наукової системи про матеріалістичний розвиток людства, якою займався Маркс. Там можна побачити, де він науково розкриває суть соціалістичної ідеї і де показує перехід до комуністичних перетворень. Але ніколи ця людина, яка робила наукові аналізи, не говорила, яким комунізм буде завтра або післязавтра. Маркс і Енгельс не робили поділу на класи в науковому плані, вони лише зафіксували, що класи як явища об'єктивно виникають, і розкрили їх суть. Компартія СРСР не займалася цією спадщиною по-справжньому. Вона поступово догматизувала вчення, не маючи грунтовних знань. Бралися окремі уривки і здійснювалося проповідування біжучих ідей, рішень своїх пленумів, з'їздів, а глибокої науковості, якщо просіяти, там і не було. Візьміть приклад. Коли Андропов виступив з статтею про окремі питання розвитку соціалізму в СРСР. Ось це й завело в глухий кут. Одна особливість: вся соціалістична система в СРСР провалилася на аграрній проблемі, тобто на питаннях земельної власності, але ті, хто вирішував ці питання, не володіли дослідницькими матеріалами Маркса про них. Ленін і не підозрював про їх наявність. Якщо хочете, Плеханов в аграрних питаннях на голову вищий від Леніна.

ПРАВДЕНКО: Не тільки в аграрних. І все ж я сказав би, що елементи ленінського бачення аграрної проблеми були досить здорові. Важко, ціною колосальних жертв епохи воєнного комунізму, він таки прийшов до ідеї непу, до уяви про суспільство як про суспільство цивілізованих кооператорів. Але чому народ мусив нести ті жертви аж до Кронштадтського повстання включно? Заради того, щоб Ленін щось зрозумів?! Але й те розуміння його учні розтоптали...

КОЦЮБА: В чому ж вони здорові? Фактично було відтворено ту дрібнотоварну економіку, яка існувала до революції. Не більше. Або

О. КОЦЮБА

візьміть роботу Леніна «...четвертої річниці Великого Жовтня». В ній він ставить питання, що прийти до соціалізму можна лише через державний капіталізм. Це потребує досліджень. І треба було готувати молодих науковців, розібрати ці завали, вивчити всі можливі напрямки. Отож я прихильник наукової комуністичної ідеї, але наукової, не популістської. Насильницьку колективізацію засуджував і засуджую зараз. Так само, як виступаю проти насильницької приватизації. Це все повинно йти природним шляхом і за законами розвитку суспільства.

ПРАВДЕНКО: Добре, будемо говорити про те, що ви вважаєте кращим в історії компартії України, що збираєтеся взяти з собою. Перелічую: був голодомор, десятки років тривали масові репресії...

КОЦЮБА: Сарказм тут недоречний. Є та Україна, яка збудована за роки Радянської влади. Отже, погодьтеся насамперед, що було не тільки трагічне. Те, що ви перерахували, треба осудити і показати, чому і як це сталося і хто конкретно це робив. Без цього очищення комуністичної ідеї і партії не буде.

ПРАВДЕНКО: Господь з вами, який там сарказм. То жахлива правда. Правда про те, що за Радянську Україну, країну — суцільну зону екологічного лиха, з відсталою, шкідливою технологією ряду галузей, з неконкурентоспроможною продукцією, за цю Україну, побудовану під керівництвом компартії, народ сплатив колосальну соціальну ціну і відстав від Європи. Та гаразд, засудили ви той етап. Але далі — наступний, точніше паралельний етап. Візьмемо 1945 рік. Перемога над фашизмом. Ціною колосальних жертв. Народ переміг найбільш підготовленого ворога. Люди у думках зараз до цього повертаються, розмірковують, справедливо шанують високий подвиг солдата і народу. Але, думаю, що в першу чергу компартія СРСР, але також і компартія України як один з її загонів і як державна структура, по суті, вкрали у солдата Перемогу. Чому? Народ зазнав колосальних жертв, не дивлячись на прорахунки Сталіна на початку війни і по ходу її — виграв війну. Що ж відбулося під керівництвом партії далі? Солдат, який втратив масу крові, руки, ноги, голови свої поклав, потім хотів повернутися додому, а йому сказали: не повертайся! СРСР стає в Німеччині, в Чехословаччині, в Болгарії, в Польщі, Угорщині. І заради цього країна-переможець тягне з свого народу, з свого солдата останні си-

(Продовження на 7-й стор.).

КОМУНІЗМ: РЕАЛЬНІСТЬ ЧИ УТОПІЯ?

(Продовження. Початок на 6-й стор.).

ли. Туди йдуть нафта, газ за дешевими цінами. Підтримуємо систему, соцтабір, комуністичні режими. З переможця заради цього знімають останню сорочку. І так аж до 1990 року. За що і в ім'я чого? Заради комуністичного привиду в одні лише військові містечка, в утримання там військ вбухано сотні мільярдів, трильйони — хто їх рахував? Хто питав у свого народу — чи хоче він цього? Наші союзники у другій світовій війні наочно переконалися в агресивності СРСР. В його готовності багнетами тримати прорадянські порядки де б то не було. Ми прийшли і залишилися в Європі, а не благородно пішли назад, до своєї країни. Якби пішли, ми мали б колосальний моральний виграш в очах світу. І матеріальний виграш, але ж ні! Сорок п'ять років висотували жили з свого народу, народу-переможця. І чого досягли? Німеччина, переможена у другій світовій війні, живе блискуче. Росія, Україна, Білорусь і інші на сьогоднішній день живуть жахливо. Бо такою була політика правлячої партії і її бойового загону — компартії України. То що ж ви розглядаєте як позитивну спадщину?

КОЦЮБА: Давайте не все зразу і не так спрощено. Історія — це насамперед факти. Візьмемо Велику Вітчизняну. Вітчизняну для нас, тому що ніхто так дорого не заплатив за перемогу. Партія тут нічого не вкрала. Бо задля тої перемоги ті ж комуністи йшли на амбразуру. Близько 75 відсотків складу компартії України полягли на війні. Сьогодні розмовляю з комуністами, які пройшли війну, і вони кажуть: за які ж дії нас заборонили? Який це вид демократії і хто прийшов на місце захисників України від фашизму?

ПРАВДЕНКО: Я нічого не спрощую. І солдат-комуніст, і безпартійний боронили рідну землю. А результатами скористалася партійно-державна структура. Тому ж комуністові втовкмачували: радій, маємо вже соцтабір. Але ніхто з ним не погоджував видатки на це. То нащо ж така партія? Безперечно, в організації оборони компартія відіграла величезну роль. Бо проти тоталітарної системи могла вистояти тільки тоталітарна. Але копнемо глибше і виявимо, що сталінський режим об'єктивно допоміг Гітлеру прийти до влади. З часів Леніна, з Рапальського договору СРСР допомагав відновити рейхсвер. На полігонах СРСР німці випробовували військову техніку, бо не могли цього робити у себе за умовами капітуляції в першій світовій війні. Політика Сталіна, ВКП(б) розколола німецьких соціал-демократів і комуністів. І в тому числі завдяки цьому Гітлер прийшов до влади. А далі ми перемагаємо, тягнемося, будуємо соцтабір, а своєму солдатові-ветеранові і через тридцять-сорок років після Перемоги кажемо: не хвилюйся, ми тобі скоро й телефона поставимо. Або: ми тебе скоро заберемо з підвалу, нарешті дамо квартиру. Тому я й кажу про вкрадену перемогу. І через сорок років після Перемоги величезна країна не змогла забезпечити ветеранам війни пристойних умов життя. Думаю, що більшої ганьби й наруги світ не знає.

КОЦЮБА: Це далеко не так. Мала бути світова революція — так вважали. Жодна країна світу не зазнала таких втрат, як наша, і так важко не відбудовувалася. Комуністи і тут нічого ні в кого не крали, а були, як і на фронті, попереду. Щодо створення соцтабору — то була манія, бо сьогодні час імперії відійшов, настав і йде час економічного протиборства і на цій основі військового. Хто цього не бачить, той сліпець. Знову повертаюся до марксизму. Як ця ідея зароджувалася? У Маркса ж ніде немає, що має бути світова революція.

Щодо перебування наших військ у країнах Європи. Поперше, це не комуністична ідея, а спільно вироблена з союзниками позиція. Саме розсадник фашизму — Німеччина, Австрія були розділені на окупаційні зони між союзниками. Американські бази і до цього часу є в Німеччині, Європі. Або візьміть Австрію. Як тільки уряд цієї країни і її народ зайняли нейтральну позицію, колишній Союз РСР і союзники залишили цю країну і надали їй повний суверенітет. Тому треба уважно дивитися, чому саме і в яких країнах Європи (далеко не в усіх) перебували радянські війська. Як відомо, другу світову війну розпочали не ми, а фашистська Німеччина, і це всесвітньовідомі факти, і за вчинені фашистами злочини відбувся Нюрнберзький процес. Тому не слід використовувати популізм для чергового шельмування КПРС. Або такий приклад. Хто і в ім'я чого так швидко забув, що окремі країни, де знаходилися радянські війська, брали участь у війні проти Союзу РСР на боці Німеччини? Хіба не румунські дивізії були на території України і під Сталінградом? Якщо врахувати все це, то тоді буде зрозуміліше, хто за реальну політику і чому не треба забувати героїзм радянських людей і комуністів.

Принципово не згоден з тим, що політика правлячої компартії СРСР привела Гітлера до влади. Так можна багато до чого договоритися. Наприклад, можна комуністам приписати розв'язання першої світової війни, похід Антанти і економічну блокаду Союзу РСР. Але всім відомо, що під час першої світової війни компартії взагалі не було як правлячої структури. Потім Англія, Франція, Німеччина, США мали в той час свої інтереси і воювали проти Радянської Росії і народів, які її населяли від Чорного моря до Охотського моря. Сюди ж була втягнута і Японія. Тому варто проаналізувати історію з допомогою фактів, а не політичної, антикомуністичної істерії. Тому негаразд, як бачите, у багатьох з історичною пам'яттю. Повірте, бридко за чергове плазування перед зарубіжжям там, де немає для цього ніяких підстав, а на меті лише використати протистояння різних економічних систем з тим, щоб прийти до влади. Я особисто за цивілізовані зв'язки на взаємовигідних засадах, але я проти політичних інтриг і використання України як сировинного придатку і дешевої робочої сили.

ПРАВДЕНКО: Щось у вас все перемішано. Та ладно. Не пішли з Німеччини і від її союзників, а за одним рипом «ощасливили» своєю військовою присутністю Польщу, Чехію та й Болгарію, яку пройшли без пострілу. Щось я не розумію вашої логіки: то ви говорите про манію створення соцтабору, то виправдовуєте 45-річчя тримання військ в інших країнах? А я думаю: переміг, продиктував умови капітуляції, взяв контрибуцію — вертай додому. А то «важко відбудовувалися», а колосальні ресурси свої тримали за кордоном, зводили табір соціалізму. За що таке збиткування над своїм народом? А вчорашні союзники, побачивши, що СРСР за будь-яку ціну експортує революцію, розкрутили гонку ядерних озброєнь. СРСР — за ними. І пішло... І все за рахунок зубожіння народу...

Далі. Я не стверджую, що політика компартії СРСР привела Гітлера до влади. Сталін і його оточення, а їм партія надала право виступати від її імені, розкололи соціал-демократів і комуністів Німеччини, чим об'єктивно допомогли Гітлеру розчистити шлях до влади. А до цього в СРСР випробовувалась зброя і тактика рейхсверу, а після цього — змова з Гітлером, поділ сфер впливу. Що то є? То є факти, а не істерія. І не треба про першу світову — вона тут ні до чого. А щодо України як сировинного придатку — то який же громадянин України за це? Але на чолі з компартією ми так плідно будували «світле майбутнє», що СРСР, а з ним і Україна, давно стали тим придатком. Що продавали Заходу? Нафту, газ, ліс — головні статті експорту. Бо все інше — в основному неконкурентоздатне. І для нас зараз проблема, як вирватись з такого становища.

Але знову прошу конкретно: чи ви переконані в тому, що люди, які збиралися в Макіївці на всеукраїнську конференцію, осмислили все, що відбувалося під прапором комуністичної ідеї?!

КОЦЮБА: Ідея світової революції не марксова, а ленінська. Звідси й сталінське продовження щодо створення соціалістичного табору. Бо ця ж ідея перейшла і до Сталіна. З тої ж революційності і насильницька колективізація. Хіба так ростуть міста в інших країнах, як у нас росли? Візьміть Київ. До війни було 500 тисяч жителів, а зараз три мільйони. Знайдіть хоч одне місто світу, яке б так зросло, причому на засадах витягування з села. Ми ж розорили село. Україна сьогодні має 24,6 відсотка світового чорнозему, а в якому жахливому стані знаходиться. Тобто мав місце не науковий підхід, а саме викривлення, деформації. І знищення тих комуністів, які стояли на тверезих позиціях.

ПРАВДЕНКО: Ви не відповіли — чи осмислили практику комунізму ті, що зібралися у Макіївці? Бо коли у Франції у 1815 році Бурбони повернулися до влади, хтось із розумних політиків сказав: «Вони нічого не забули і нічому не навчилися».

А у вас є моральна гарантія, що люди, які прагнуть відтворити компартію України, все переосмислили і чогось навчилися?

КОЦЮБА: Я думаю, що далеко не всі переосмислили. Зустрічаюсь з комуністами. Одним доводиться відповідати на запитання, інші йдуть з гострою дискусією. Зараз партія повинна пройти селекцію. Ті структури, які були, не повинні діяти, повинні бути принципово нові структури. Партія повинна на виборах переконувати людей. Не силою, не колективізацією, не триманням військ в чиїйсь країні. Діяти в межах Конституції України, законів України. В чому була сила марксизму? В тому, що він дав наукову розкладку суспільних відносин, матеріального виробництва, ролі трудівника і його прав.

ПРАВДЕНКО: Ще конкретне питання. Ви підтримуєте газету «Правда» сьогодні? Те, що вона сповідує?

КОЦЮБА: Це газета, яка бореться за свою ідею. Її потрібно підтримувати морально, тому що вона викладає свою точку зору і це її право.

ПРАВДЕНКО: Сьогодні ця газета посилено веде кампанію за відтворення СРСР. Вона знущається над Єльциним, Кравчуком, Шушкевичем, Мовляв, вони зібрались у Біловезькій Пущі і розвалили Союз. І не хоче звертати уваги на те, що той же Кравчук поїхав туди з результатами всеукраїнського референдуму, а не просто од себе. Знову в ходу старенька ідейка, що царі зібралися і щось самі вирішили. Це ж брехня. Кожен приїхав туди з позицією свого народу. «Правда» перекручує і вперто веде лінію на відтворення всесоюзної КПРС і на відтворення СРСР. Всіма засобами. Ось кого ви морально підтримуєте.

КОЦЮБА: Я думаю, що тут не враховується саме те, що ви сказали. Референдум в Україні пройшов. Зверніть увагу, парламенти трьох держав ратифікували підписану угоду. А якщо парламент ратифікував, то, як кажуть, хочете ви чи не хочете, але поважайте те, що вже прийнято, це вже закон. Але ми іноді теж займали крайню позицію. Ніяких зв'язків. І отримали негативний результат. А що в Європі? Сьогодні у них не тільки прозорі кордони, у них введена єдина грошова одиниця — екю. В основу лягли Маастрихтські домовленості. Але я хочу виділити в цьому європейському великому союзі Північний союз Європи. Сюди входять Швеція, Норвегія, Фінляндія, Данія, Ісландія. Як вони живуть? У них вищий життєвий рівень, ніж у Європі, у них менше безробіття, прозорі кордони. Скільки років тому союзу? Понад шістсот. Чому Фінляндія так рвалася від Росії в 1917 році? Вона знову ввійшла до цього союзу.

ПРАВДЕНКО: Вона рвалася в першу чергу тому, що була у 1809 році одірвана від Швеції силою російських багнетів і ніколи про це не забувала...

КОЦЮБА: І вона була відірвана від Скандинавії, з якою була пов'язана економічно. Сьогодні сталь забезпечує Швеція, ліс — Норвегія і Фінляндія. І так багато галузей розподілено. У них є міждержавні шляхи, у них цілі галузі міждержавні, єдине трудове законодавство. Там це напрацьовано століттями.

ПРАВДЕНКО: У нас інша ситуація. Ми вийшли з імперії, з силової структури. А європейське співтовариство створили і вдосконалюють самостійні держави.

КОЦЮБА: Але і нам треба сісти разом і продумати ці питання. Які структури треба створювати? Якісь же треба, щоб спільні проблеми вирішувати.

ПРАВДЕНКО: По-перше, жоден український політик на державному рівні не говорив, що треба рвати економічні зв'язки з Росією. Жоден. Але російські політики розуміють справу так: робимо ми півкроку чи чверть кроку до них, а вони трактують це не як волю суверенної держави, а як те, що хтось має йти під когось.

КОЦЮБА: Хотів би, щоб світ нас зрозумів. Я був у Америці, Канаді, Німеччині і я подивився очима тих людей на нас. Вони мало знають про Україну, вони не знають нашої програми, не бачать нашої позиції. Яке ми бачимо співробітництво в рамках СНД? Які відносини?

ПРАВДЕНКО: Ви говорите про те, що треба утворити в системі СНД, скажімо, міжнародний розподіл праці?

КОЦЮБА: Так. Але ми повинні все це науково обгрунтувати, викласти як програму. А цього ж не видно...

ПРАВДЕНКО: Не видно тому, що хто б не був при владі в Росії, так звані демократи, чи Єльцин, чи Хасбулатов, чи хтось інший, яка б партія не була — вони розуміють тільки одне — приєднуйтесь. Як це можна перебороти?

КОЦЮБА: Комуністи України повинні зайняти таку позицію: не приєднуватись, а співробітничати. Без поділу на молодших і старших братів. З тим потенціалом, який є у нашого народу, який є у народу Росії, народу Білорусі, в казахів... На рівних. Комуністи повинні це покласти в основу. До речі, в марксистському вченні є саме це.

ПРАВДЕНКО: Знову повертаюся до основної теми. Чи буде компартія України в разі її відновлення претендувати на майно компартії України колишньої?

КОЦЮБА: Я б не хотів говорити за всіх комуністів. Моя особиста позиція — партія ця почала була, не завжди сміливо й послідовно, але почала віддавати частину коштів і дітям, і на ліквідацію наслідків Чорнобиля. Це вже був якийсь інший підхід. Отже, були здорові сили в тій партії. Думаю, після заборони все, що було віддано дітям, чорнобильцям, лікарням, школам, правоохоронним органам, інвалідам — все це, безумовно, повинно у них і залишитись. Майно, яке було державним, а знаходилося під тим чи іншим прикриттям партії, теж повинно залишитися народу. Це моя особиста позиція. Єдине, що мене турбує: куди ж тоді поділися членські внески чесних комуністів? Якщо ми хочемо бути правовою державою, маємо негайно повернути партії оцю частку майна.

ПРАВДЕНКО: Я 12 років платив внески і вважаю, що вони давно витрачені на утримання партапарату. Про яке повернення може бути мова?!

КОЦЮБА: Але ж є й інші фактори. Десь у колишньому партійному приміщенні засіла комерційна структура, яка не впріла і не змерзла, дбаючи про народ. На мій погляд, треба гласно зробити перелік цього майна. Хто його використовує, що від нього має народ, скільки йде для тих же інвалідів?

(Закінчення на 8-й стор.).

КОМУНІЗМ: РЕАЛЬНІСТЬ ЧИ УТОПІЯ?

(Закінчення.
Початок на 6—7-й стор.).

ПРАВДЕНКО: Отже, все-таки щось повертати, на вашу думку, треба. Тоді, якщо не переконують витрачені на експорт революції народні мільярди, наведу ще конкретніший, локальний, сказати б, приклад. В останні десятиліття за доставку одного примірника партійної газети Мінзв'язку отримувало 0,1 копійки. Це ніколи не відповідало фактичним витратам. Що партія робила? Як відшкодовувала? Партія затверджувала міністра і казала: за рахунок інших джерел — поштових відправлень, телеграм, телефону компенсуй ті збитки і мовчи. Щорічно в цінах 80-х років тільки Мінзв'язку України втрачало на доставці преси сто мільйонів рублів. Тобто партія влазила в державну кишеню, оскільки левова частка доставленої преси була партійною. Хто тепер те поверне? Отож, якщо покласти все на терези: що переважить?

КОЦЮБА: Згоден, бо і вся партійна література була надзвичайно дешевою. Якщо ж брати її фактичну собівартість, то вона була вищою. І все ж хочу вам сказати, що вже другий рік, відколи заборонена партія, ніхто не зробив інвентаризації майна. Там, де дійсно була і видавнича структура, була преса, дійсно на партійні кошти зроблена, то відповідну пресу можна повернути партії. Якщо воно дійсно так. Абсолютно точно знаю, бо я за фахом юрист, майнові спори вирішував сотні разів в різних інстанціях. Всюди є інвентаризація, є проекти, є оцінки, методики підрахування, це все можна підрахувати. Багато комуністів, з якими ми сьогодні зустрічаємося, ставлять питання: поверніть наше майно. І ми повинні сказати цим комуністам все, як є. Бо нерідко вони кажуть: ми самі віддамо державі, але спитайте нас, а не просто забирайте.

ПРАВДЕНКО: То й хай спитають, добре спитають, куди йшли внески. У колишніх партійних секретарів. Бо хто ж краще пояснить, як не ті, хто утримувався, і зовсім непогано, на ті внески.

КОЦЮБА: Є рахунки і в самих партійних органах: скільки внесків надходило, скільки витрачалося. Треба зробити розкладку. Ця проблема стоїть. Тоді комуністи по-іншому заговорять, побачать, де ця проблема, як вона вирішується, де правда, де неправда.

ПРАВДЕНКО: По-моєму, проблеми не існує. Бо, повторюю, партія надто вільно розпоряджалася народними коштами. Але перейдемо до теми нашої Верховної Ради. Компартію заборонили. Але ж існувала група, яку називали група-239. І якщо ті, хто до неї входив, розділяли сповна ті ідеї, то чому ж правляча більшість через якийсь час перестала існувати? Більше того, людина, яка мала бути лідером цієї більшості, яка мала в складних умовах ще більше згуртувати своїх, маю на увазі Гуренка, взагалі виходить з Верховної Ради. Що трапилося з більшістю? Чому комуністи не проводять свою лінію в парламенті? У нас же зараз ненормальна Верховна Рада, бо є організована меншість, але немає організованої більшості. В світі такого не існувало. Адже скрізь більшість формує уряд, несе відповідальність і т. д. Чи вистачило тільки заборони, і народні депутати від компартії забули про свої ідеї? Маю свою точку зору на те, що трапилося, але спочатку хочу почути вашу.

КОЦЮБА: Кожен має до себе критично ставитись. Не кажу, що я поводжу себе ідеально. Маю свої недоліки і свої позитивні якості, але я нікого ніяк не обізвав, наприклад, чи Народну раду, чи якусь іншу політичну силу, чи якусь іншу фракцію. Більшість, ви ж подивіться, як сталося, що вона не діє, на якій підставі? Президія ВР антиконституційно заборонила компартію під впливом московських подій. Потім порушили кримінальну справу, далі пішло вже про чисто життєве виживання. Один не знав про іншого, був той причетний до путчу чи не був. Показали купу всяких документів: там телеграма якась прийшла, там ще щось. Люди були просто дезорієнтовані. Але коли закінчилося розслідування, то відчулося, що більшість існує.

ПРАВДЕНКО: Та, вибачте, де ж вона існує? Олександр Барабаш, президент спілки орендарів, говорить на сесії раз, і другий, і п'ятий: шановні друзі, найкращий шлях приватизації, народної приватизації — це через оренду з викупом. Тоді трудовий колектив стає співвласником, кожний член цього колективу стане працюючим власником, а колектив у цілому володітиме контрольним пакетом акцій, а частину віддасть медицині, освіті — нормальна і по суті соціалістична ідея, так? Як віце-президент цієї спілки, я це підтримую, вважаю, що не можна приватизувати на користь тіньовика, який чекає на аукціоні. Треба віддати трудовому колективу. Не всі 100 відсотків, але левову частку. І що ж? Разом з Барабашем набираємо 140—150 голосів. Наприклад, народний депутат Хмара підтримує цей шлях, а більшість вчорашніх комуністів — ні. Чому? Я відповім. Так, після заборони компартії дехто був шокований. Але минув час, отямилися і почали діяти. Тільки не в комуністичному напрямку. У нас серед колишньої більшості чимало директорів, секретарів райкомів, обкомів, голів колгоспів і т. д. І коли почалися різні зміни — дика приватизація, втрата урядом контролю над ситуацією, з'явилася можливість на місцях чинити, що завгодно. І вони швиденько забули про свої штучно комуністичні переконання, в них заговорила людська природа. Та ще й не обмежена законом і порядком. Вони ще й кричать іноді: не вистачає законів, втрачено зв'язки (це щоб уряд був їм за няньку), а самі колосально виграють. Бо маючи метал, труби, сировину,— мають і можливість себе не забувати. Прекрасна штука — перехідний час. Завод не твій, своїм капіталом не ризикуєш, а результатами праці розпоряджаєшся. Частина секретарів колишніх обкомів, райкомів теж уже знайшла себе в комерційних структурах, знайшла свій особистий інтерес. І їм ота комуністична правовірність тепер до лампади. Вони й раніше себе не забували, користувалися тою ідеєю лише як ширмою, а тепер і поготів. І явили справжню свою сутність, ще раз довівши, наскільки штучною є сама комуністична ідея. Як не існує в чистому вигляді капіталістичного суспільства, про яке писав Маркс, бо воно підкріплене ідеєю соціалістичною на рівні освіти, культури, охорони здоров'я, воно обставлене прапорцями законів, податків і підприємця, і робітника. Воно враховує психологію людини, її егоїзм, а комуністична ідея в цьому плані — штучна, бо розрахована на мільйони суперсвідомих альтруїстів, а їх не існує в природі в такій кількості і ніколи не буде. А в плані практичному, а практика — критерій істини,— то ідея насильницького формування штучної людини і штучного суспільства. Ви згодні з цим?

КОЦЮБА: У такому жорсткому плані — ні, але я думаю, що еволюція у депутатів була. Там, де наживаються особисто, потрібно за це спитати. Тому що депутати в парламент обрані не для особистого збагачення. Щодо штучності комуністичної ідеї — не згоден. Бо вона є результатом саме економічного розвитку суспільства. Наші помилки пов'язані не з нею, а з незнанням ринкової економіки, яку, до речі, висвітлено в працях Маркса і використано країнами Заходу.

ПРАВДЕНКО: Збирайтеся, запитуйте. Займіться ідеалізмом, багато ж ви напитаєте... Адже процес іде. Та й не лише ж про окремих депутатів чи не депутатів йдеться, а про цілу соціальну групу, якій вигідний перехідний період. Потяг до власності сильніший, повторюю, за штучну комуністичну схему.

КОЦЮБА: Чому я послався на роботи Леніна? Тому, що ми повинні були замислитись, що таке державний капіталізм. Візьміть Леніна, він же на III з'їзді комсомолу заявив: покоління сьогоднішніх 15—16-річних будуватиме комунізм. Тобто ці люди не зовсім глибоко уявляли, що таке комуністична ідея. Через те я звернувся до спадщини Маркса. У нього наукова розробка, через економіку.

ПРАВДЕНКО: Отож людство знову має повторити грандіозний соціальний експеримент тільки тому, що хтось дочитав Маркса до кінця?

КОЦЮБА: Я проти того, щоб проводити будь-які експерименти. Це не цивілізовано. Наш шлях — парламентаризм. Це цивілізована форма політичних і економічних взаємин у суспільстві...

ПРАВДЕНКО: Ну, слава Богу. Бо вдруге, сподіваюсь, у комуністичну легенду небагато людей повірить...

* * *

Так закінчилася дискусія. Але не завершилася, звичайно, розмова на цю тему. Діалог так і хочеться коментувати, доповнювати окремі положення, яких торкалися співрозмовники. Але не будемо цього робити. Читач розбереться, поміркує і, можливо, захоче продовжити розмову.

Тільки одне уточнення. В декларації, яку прийняв XXIX з'їзд КПРС «О реорганизации Коммунистической партии Советского Союза в Союз коммунистических партий — КПСС», сказано, що «СКП — КПСС» буде займатися «координацией действий коммунистов по воссозданию экономического, политического и территориального единства Советского Союза». Не більше і не менше. Що там Конституції суверенних держав, що там їх закони, коли комуністи вирішили «воссоздать». Втім, комуністам не вперше розтоптувати Закони. Нічого не забули? Чогось навчилися?

ЯКИМ БУТИ ЗАКОНУ ПРО СТОЛИЦЮ УКРАЇНИ

28 квітня у Києві відбулося міське зібрання представників районних Рад народних депутатів м. Києва. Обговорено концепцію Закону «Про столицю України місто Київ». Доповідь про концепцію місцевого самоврядування в проекті нової Конституції України зробив голова Комісії з питань діяльності Рад народних депутатів та місцевого самоврядування Верховної Ради України Михайло Гришко. З питання про концепцію «Місцевого самоврядування» в проекті нової Конституції прийнято резолюцію.

В роботі міського зібрання представників районних Рад народних депутатів міста Києва взяв участь і виступив перший заступник Голови Верховної Ради України В. В. Дурдинець.

Прес-центр Верховної Ради України.

Вісімнадцять з гаком мільйонів коштує платникам податків один нардеп

Убивчі цифри і факти навів на прес-конференції виконуючий обов'язки голови Центральної виборчої комісії Олександр Лавринович, підбиваючи підсумки чергового туру виборів народних депутатів України замість вибулих.

Так ось, з державного бюджету на цю виборчу кампанію витрачено 73,5 мільйона карбованців. Для проведення виборчої кампанії залучено 836 дільничних комісій, у яких працювало 9679 чоловік.

І що ж маємо з тієї титанічної праці?

Вибори були призначені у 16 округах, проведені — у 15. Бо в Жовтневому окрузі Харкова вибори не проводили взагалі — не було висунутих кандидатів у депутати.

Відбулися вибори лише в семи округах. Обрано чотирьох народних депутатів України.

У трьох округах до 9 травня організовуватимуть повторні голосування по двох кандидатурах, що набрали відносну більшість голосів.

Вибори не відбулися у дев'яти округах.

Про апатію виборців можуть свідчити такі факти: **у Жовтневому окрузі Харкова довибори призначали вже вчетверте, в Залізничному районі Києва та в Автозаводському окрузі Кременчука — втретє. В інших округах вибори замість вибулого депутата призначали вдруге.**

Отже, неефективність нинішніх виборчих кампаній очевидна. Виборці розуміють, що Верховна Рада, як мовиться, вже йде з базару...

Але ж достатня для неприйняття поправки до Закону про вибори народних депутатів кількість парламентаріїв не розуміє (або не хоче) того, що розуміють виборці. Тому й з пропозицією Центрвиборчкому не погоджується. А пропозиція така: не проводити вибори, якщо їх двічі визнавали такими, що не відбулися. Прийняття такої поправки, підкреслив О. Лавринович, унеможливило б проведення неефективних кампаній. Бо далі набрала б чинності стаття 56 Закону про вибори — за рік до закінчення повноважень довибори не проводяться.

Якщо запропоновану Центрвиборчкомом поправку ВР не прийме, у липні знову відбудеться безглузда виборча кампанія. Знову з державного бюджету витрачатимуться десятки мільйонів карбованців на виконання Закону, прийнятого за старої системи, Закону, який не віддзеркалює реалій політичного життя в Україні, але на догоду певним політичним силам відкриває можливість поповнити лави партійно-господарського активу нинішнього складу Верховної Ради. От тільки біда, виборці цього не бажають, не йдуть голосувати. Чекають нового виборчого Закону. З розробкою ж його зволікають, бо з базару йти не хочеться.

Світлана ПИСАРЕНКО.

Листи ветеранів

Мертвих пам'ятаймо, живих не забуваймо

Ветерани Великої Вітчизняної війни, ветерани другої світової — називаємо, як кому подобається. Тільки не забуваймо шанувати їх, як шанують у всьому світі борців з фашизмом. Їм завжди обіцяли. Через десять, двадцять, сорок років після Перемоги вони все ще чекали кращих житлових умов, встановлення телефону... Жодна держава світу, окрім СРСР, не роздала ветеранам зайни стільки обіцянок!

Перемога визволила нас від коричневої чуми, і за це ми вклоняємося ветеранам. Але результатом подвигу солдата Червоної Армії скористалися вожді, які утворили соцтабір, тягнули останні жили з свого народу, аби утримувати цей табір військами, бо інакше він вже давно розвалився б. Солдата-визволителя було поставлено у двозначне становище. Та про тих вождів народ уже сказав своє слово. «Руда Армада, врятуй!» — благала Злата Прага. А через 45 років у Празі збиткувалися над «тридцятичетвіркою». Хоча ті танкісти свято виконали свій обов'язок.

Солдатові-ветерану наш земний уклін і щира повага. Боляче, що молода Українська держава в становленні своєму переживає нелегкі часи і мало чим може допомогти колишнім воїнам. І все ж треба їй постаратися, усім нам треба явити милосердя, добром зігріти збоn ене солдатське серце.

Слово — ветеранам. Почуймо їх, проймімося їх турботами!

Фото Анатолія ЛИСОВИЦЬКОГО.

СПАСИБІ, ОБСТЕЖИЛИ...

У червні 1992 року закінчився строк експлуатації мого «Запорожця», після чого почалося «ходіння по муках». Майже два місяці мене ретельно обстежували місцеві лікарі, перевіряли — чи не підросла часом кукса правої ноги? Потім прискіпливо обстежував обласний ЛТЕК. Нарешті у вересні минулого року повідомили: мені належить безкоштовно одержати автомобіль «Запорожець». А нещодавно в обласному відділі соцзабезпечення дізнався, що я на черзі сто десятий. А зараз одержують автомобілі інваліди-черговики березня 1992 року. Доки ж тепер чекати того автомобіля?

Федір СИМАКОВ,
інвалід II групи.

Черкаси.

І ВОДЯТЬ МЕНЕ ЗА НОСА

З 1992 року ніяк не можу домогтися перегляду пенсії. Майже десять разів їздив до райсоцзабезу і щоразу відповідають: «Чекайте». Рік уже марно чекаю. Останній раз інспектор відповіла: «Вашу справу надіслали до Херсона, чекайте». Написав до обласного соцзабезу. Відповіли: «Вашої справи у нас немає і не було...» Хотів поскаржитися у Київ, та не дають адреси.

Володимир БРЕУС,
учасник Великої Вітчизняної війни.

Павлівка
Чаплинського району
Херсонської області

ЗНИКНЕМО І ЗНИКНУТЬ ПРОБЛЕМИ?

Ми старі, хворі люди, учасники Великої Вітчизняної війни, живемо зараз у жахливих умовах. Стоїмо у пільговій черзі держадміністрації на житло, але вона вже п'ять років «заморожена». Наші нагадування тільки дратують працівників держадміністрації міста.

Вік ветеранів солідний, чекати довго не зможемо. Невже влада сподівається нашої смерті? Чи, може, досі живе сталінський девіз: «Немає людини — немає проблеми»?

П. ТРИКУЦ, М. СТЕШЕНКО, І. НЕЧИПОРУК, А. ПТАШКІН, В. КОНІВ, Г. ЧАУСОВ, І. ТОКАРЕНКО.

Трускавець.

ЩОБ НЕ СОРОМНО БУЛО

Верховна Рада прийняла документ про статус ветеранів, їх соціальний захист і пільги їм. А на місцях кажуть, що це не закон, а «фільчина грамота». Наприклад, нам встановлено сплачувати половину вартості комунальних послуг. А в ЖЕКу цього не визнають. Вимагають повністю платити і за телефон. Це в Ленінградському районі.

З кожним роком рідішають ряди учасників Великої Вітчизняної війни, а для живих пільги все зменшуються. І не так образливо за матеріальні збитки, як за моральне приниження.

Просимо домогтися, щоб закони в Україні виконувалися повністю. Щоб не було боляче, соромно і за живих, і за мертвих ветеранів.

Іван КОЛЬЧЕНКО,
за дорученням групи ветеранів Великої Вітчизняної війни.

Київ.

ЧИ ДОЧЕКАЮСЯ ТЕЛЕФОНУ?

Цього року мені виповнилося 76. За свій вік пережив багато. Наш трудовий стаж з дружиною становить 90 років. Тепер ми з нею старі й немічні, нам потрібно так мало — поставити в квартирі телефон, щоб можна було викликати лікаря в разі потреби. Я давно в списках на пільгову чергу для встановлення телефону, але всі роки тільки й чую: немає вільних номерів. Навіть після того, як відкрили нову АТС на 30 тисяч номерів, для мене не знайшлося одного.

Ф. КАПУСТА,
учасник Великої Вітчизняної війни, ветеран праці.

Запоріжжя.

МІНЕР ПОМИЛЯЄТЬСЯ ОДИН РАЗ. А ВЛАДА?

У вересні 1944 року мене призвали до лав армії і зарахували до 226-го окремого загону. Пройшов місячні курси мінерів. А у листопаді, після присяги, загін направили до Криму проводити розмінування. Чи зрозуміють нинішні покоління почуття, коли ступаєш на землю з думкою, що цей крок може бути останнім у житті? Важко згадувати, як пішли з життя двадцять шість моїх товаришів. А скільки їх залишилося без рук, без ніг, без очей.

У 1946 році наш загін розформували, але я продовжував служити аж до 1950 року. Потім декілька разів звертався до райвійськкомату, звідки мені відповідали, що я не служив у діючій армії, а тому ніяких пільг не маю. То хто ж відповість мені на запитання: хто ми, і що заслужили?

Олександр ПАСТЕРНАЧЕНКО,
ветеран праці.

Очаків
Миколаївської області.

НАМ НЕ ПОТРІБНІ ОБІЦЯНКИ

Я мешкаю в Могилеві-Подільському. За Дністром Молдова. Досить часто зустрічаюся з тамтешніми ветеранами. У Молдові їм зберегли всі пільги. Вони безкоштовно їздять у міському та приміському транспорті. За комунальні послуги платять 50 відсотків. А в нас все це коштує ветеранам усі 100 відсотків. З кожним роком нас стає все менше й менше. І отримати поновлені (коли таке станеться) пільги через десяток років буде майже нікому й ні для чого. Чому в Україні пільгами на приміському транспорті користуються лише інваліди І групи? А інші? Багато хто з нас мають городи у приміській зоні. Це наша остання можливість якось забезпечити себе продуктами харчування. Але ж як туди добиратися? Пенсії на квитки не вистачає. Це лише одна з проблем, які впали на наші старі плечі. Нам не потрібні обіцянки, які сяк-так можуть застосовуватися для молоді. Нам потрібно жити сьогодні, а завтра...

Леонід ЛЕВА,
учасник Великої Вітчизняної війни.

Могилів-Подільський
Вінницької області.

ВИПРАВТЕ ПОМИЛКУ

Після визволення Донбасу від фашистських загарбників там створювалися спецзагони для охорони різних об'єктів, прибирання боєприпасів, проведення розмінування. Мені й моїм одноліткам довелося виконувати ці завдання. Моторошно нині згадувати ті часи. Потім, в неповних сімнадцять років, мене призвали до армії. Під час проходження служби супроводжував різні вантажі на фронт, охороняв військові об'єкти. І випало мені служити майже вісім років. Нагороджений медаллю «За перемогу над Німеччиною» та іншими. Але ніяких пільг не маю. Знаю, що в деяких сусідніх країнах уже виправили цю помилку. А в незалежній Україні?

Іван КАПРАН.

Бердичів
Житомирської області.

НЕ ДИФІРАМБИ НАМ ПОТРІБНІ

Нам не потрібні співчуття, дифірамби. Нам потрібна конкретна і реальна допомога. Невже не можна зробити так, щоб учасники й інваліди Великої Вітчизняної війни хоча б у свої останні роки життя могли безкоштовно користуватися телефоном, радіо, електроенергією? Щоб поховали безкоштовно і з військовими почестями.

Для нас усе життя було суцільним суворим випробуванням. Невже й останні дні й роки залишаться такими? Добре, що хоч підприємство ще видає певну матеріальну допомогу. Тримайтеся, фронтовики!

Олексій ШАПОВАЛОВ,
голова ради ветеранів Великої Вітчизняної війни заводу чистих металів.

Світловодськ
Кіровоградської області.

КРІЗЬ ЗЕМЛЮ ХОЧЕТЬСЯ ПРОВАЛИТИСЯ

Живу я у напіваварійному сирому будинку. В черзі на поліпшення житлових умов стою 20 років. Добивалася, щоб дозволили мені платити п'ятдесят відсотків за комунальні послуги — відмовили. Звернулася до соцзабезу, щоб одержувати продовольчі товари за пільговими цінами, у відповідь почула: «Не належить...» Коробку пральногo порошку не продадуть за зниженими цінами.

Не знаю, як далі бути? Коли йдеш до будь-якого бюрократа на прийом, відомо напевне, що безрезультатно. Виходиш від нього з високою температурою, роздратована, знервована. Крізь землю хочеться провалитися.

Наталія ШУЛЬГА,
учасниця Великої Вітчизняної війни.

Броди
Львівської області.

ЗА МАЛЕНЬКИХ «ГВИНТИКІВ»!

На урочистостях параду Перемоги в 1945 році диктатор, як ми його сьогодні називаємо, Й. Сталін проголосив тост на честь «гвинтиків», тобто рядових солдатів, які відіграли вирішальну роль у розгромі фашизму. І ось нині цих «гвинтиків», фізично безпомічних, суверенна демократична держава пограбувала серед білого дня, відібравши наші заощадження.

У ті воєнні роки ми ніколи не сподівалися, що на старість нас спіткають такі випробування, як зараз. Думайте про нас. Дбайте. Бо ми самі про себе вже не можемо подбати.

Андрій РУДЕНКО.

Олександрія
Кіровоградської області

І В ЗАПАСНИХ ПОЛКАХ СЛУЖИЛИ

Нас забирали в армію сімнадцяти-вісімнадцятилітніми. Дехто потрапляв відразу на фронт, а більшість служили у запасних полках. Охороняли міста Західної України, Білорусії, Литви. Потім був Далекий Схід. І там по-різному розпорядилася доля. Хто воював, а хто поповнив знекровлені частини, розташовані у тайзі. Там армійське життя мало чим відрізнялося від гулагівського. За п'ять — сім років служби було втрачено силу, здоров'я. І, демобілізувавшись, ми поверталися додому безграмотними, не маючи якогось певного фаху, знесиленими. Тому й ставали чорноробами. Така нелегка доля випала моєму поколінню. Було прийнято закон, де наші права прирівнювалися до прав учасників бойових дій. Отримали ми й пільги — їздили у міському транспорті як пенсіонери. Ми хочемо, щоб і ліки були для нас дешевшими й інші пільги застосовувалися. Благаємо: допоможіть, щоб той закон, яким ми прирівняні до учасників Великої Вітчизняної війни, виконувався на місцях. Це крик нашої душі. Залишилося нас уже не так і багато, то дайте можливість дожити свій вік як людям.

Григір ТОМАШЕВСЬКИЙ.

Трускавець
Львівської області.

Хочеться звернутися з проханням до держадміністрацій усіх рівнів, керівників усіх управлінських, господарських та комерційних структур: створимо всім ветеранам Великої Вітчизняної війни святковий настрій перед днем Перемоги. Хоч перед днем Перемоги. Й за це вони скажуть спасибі.

Добірку підготували
Яків ГАЛЬЧЕНКО та Тетяна КВІТ.

Культура

НАДІЄМОСЬ ТІЛЬКИ НА МЕЦЕНАТІВ

Триває підготовка до спортивно-мистецької імпрези пам'яті Симона Петлюри у Ланівцях

«Я повернуся...», — на ці пророчі слова нерідко натрапляємо в листах і відозвах, написаних рукою Симона Петлюри. Бо великі (а до них, безсумнівно, належав і Головний Отаман війська УНР) живуть не тільки нинішнім днем, а бачать набагато далі — що ж там, за обрієм тієї чи іншої епохи?

І сьогодні Симон Петлюра справді повертається до свого народу, болями й кривдами якого він завжди найбільше переймався. Повертається своїми одержимими справами, талановитою публіцистикою, повертається у піднятих з архівів спогадах своїх соратників, у назвах вулиць, у непересічних художніх образах.

Повертається і в пам'ять молодих українських патріотів в містечка Ланівці, що на Тернопільщині. Саме вони мають намір цього літа, наприкінці червня, уже втретє провести турнір-фестиваль, присвячений пам'яті Головного Отамана війська УНР.

Як іде підготовка до турніру-фестивалю? Про це нашому кореспондентові розповідає один з організаторів цієї спортивно-мистецької імпрези, президент госпрозрахункового клубу «Тризуб» Василь НЕРУЧОК.

— Вшановуючи пам'ять Головного Отамана війська УНР, ми таким чином віддаємо данину усім загиблим за незалежність Української держави, — каже В.Неручок. — І чим швидше широкі маси зрозуміють, дізнаються з наукових праць, спогадів, кінофільмів, ким були для українського народу, для української історії такі великі постаті як Симон Петлюра, тим швидше прийде на нашу землю час духовного примирення, тим швидше ми відчуємо себе єдиною великою європейською нацією.

— Але турнір-фестиваль має й своїх противників. Про це засвідчили і листи, що надійшли на адресу «Тризубу» після нашої першої публікації від 17 лютого цього року «І тоді я пішов до Петлюри»... Зокрема, слюсарі київського заводу «Ленінська кузня», а точніше — Совицький, Янко, Петюк, Кордюк, Романчук — назвали нас з вами «бандерівськими та петлюрівськими недобитками». Що ви, пане Василю, можете сказати з цього приводу?

— Бачите, в різних «ленінських кузнях» протягом десятиліть кувалася страшна ненависть до тих, хто бажав українському народові добра, хто виступав проти московських займанців. То страшні рецидиви комуністичної пропаганди, на які ми ще довго будемо наштовхуватися.

Я ще раз наголошую: наш турнір-фестиваль — це данина усім українським патріотам, які своєю каторжною працею, своєю кров'ю наближали віковічну мрію нашого народу — мати свою Державу. Отож під час фестивальних заходів ми вшануємо пам'ять не тільки Симона Петлюри, але й Олени Теліги, Олександра Довженка, Василя Симоненка, Василя Стуса... А фінал фестивалю у Ланівцях пройде під гаслом «Рівняймось на психологічну Європу», яке свого часу висунув великий майстер української літератури Микола Хвильовий.

— Чи не забагато тепер проводиться різних спортивно- мистецьких імпрез, які вимагають мільйонних затрат. А тим часом є сім'ї, які не спроможні купити дітям нові колготки чи кросовки — зарплата не дозволяє.

— Чи не забагато таких імпрез? Ні. Тим паче, у таких провінційних містечках, якими є Ланівці, їх взагалі немає. А вона, провінція, повинна також стати потужним джерелом духовного відродження нашого зляканого, зневіреного народу.

Та й скільки молодих талантів з далеких сіл і містечок, як то кажуть, варяться у власному соку, по суті, кинуті напризволяще. І якраз такі спортивно- мистецькі дійства, які започаткував наш «Тризуб», покликані відкривати ці таланти, допомагати виходити їм у люди.

— Мабуть, маєте уже добровільних помічників, спонсорів?

— Без їхньої підтримки наші наміри можуть зостатися тільки добрими побажаннями.

Насамперед хочу подякувати команді ветеранів знаменитої футбольної команди «Динамо» з Києва, яка дала згоду в завершальний день фестивалю зустрітися на зеленому полі зі збірною нашого турніру. Є попередня домовленість з Українською кіностудією хронікально-документальних фільмів, що її провідні кінорежисери візьмуть участь у журі, яке оцінюватиме конкурсні відеофільми. Композиційну канву свята погодився допомогти створити відомий музикант і письменник Микола Литвин.

Знайшли ми моральну підтримку і в обласній держадміністрації, яку очолює професор Роман Гром'як, і в крайовій організації Руху, в Міністерстві у справах молоді та спорту. Але з коштами справи гірші. Тож єдину надію покладаємо на власну комерційну діяльність і на прихильність меценатів. До речі, кілька селянських спілок району, створених на базі колишніх колгоспів, вже допомогли нам своїми суттєвими грошовими внесками. Будемо вірити, що це добрий початок.

— Чи багато бажаючих взяти участь у турнірі- фестивалі?

— Немало. Очевидно, доведеться проводити попередній відбірковий футбольний турнір у сусідньому з нами Полонському районі, що в Хмельницькій області. А заявки вже надійшли від любительських футбольних команд з Івано-Франківщини, Львівщини, Житомирщини, Донбасу, Вінниччини, Хмельниччини і, що особливо приємно, від земляків Симона Петлюри — з Полтави...

Принагідно хочу сказати, що маємо намір запросити на спортивно-мистецьку імпрезу і відомих українських істориків, які виступлять з лекціями, доповідями в Ланівцях. Щоб люди знали: Симон Петлюра був (і залишається!) вірним сином українського народу.

Особою, яка заслуговує нашої вдячної пам'яті.

Розмову вів Роман ВАТРИЧ.

Тернопільська область.

Соціальний зріз

Ця своєрідна «біржа праці» щоп'ятниці діє в одному з приміщень служби кадрів Чорноморського морського пароплавства. І хоча приміщення оте досить просторе, та вмістити усіх, хто бажає «найняти себе», часто не може. Найм ведуть капітан і старший механік. Переглядають, як заведено віддавна, особові справи, трудові книжки, та перевагу віддають живим бесідам. Прагнуть не помилитись, аби потім, місяцями працюючи разом з підлеглими в морі, не жалкувати.

Після отих «торгів» є щасливчики, є й засмучені — останніх набагато більше. Надійшла ось телеграма з Кіпру: просимо підібрати на контейнеровоз однієї з компаній екіпаж з 12 чоловік. А бажаючих — у десятки разів більше. Підібрали, як здавалося, «най-най». Решта — «сидить біля моря, чекає погоди», точніше — чергової телеграми із зарубіжжя. Коли вона буде, звідки? Та й узагалі чи буде? Відповісти на це не береться ніхто.

Начальникові служби кадрів пароплавства Владиславові Куприю — надто вже остогидла ота ситуація, що криється під завуальованим поняттям «надмірна чисельність плавскладу». Серед тих, хто не зв'язаний з морем, це називається простіше й зрозуміліше: безробіття. А тут своя специфіка.

ЗІЙШОВ МОРЯК НА БЕРЕГ

І потрапив в обійми ...безробіття

— Справді, — розповідає Владислав Дмитрович, — у нас не так, як у «людей». На березі закрили, скажімо, підприємство: так на законних підставах звільняють усіх його працівників. Ми ж списуємо судно — його екіпаж вливається в оту «надмірну чисельність». Бо є, мовляв, інші судна, там можуть з'явитися вакансії — ось і влаштовуйте вивільнених. Так кажуть юристи, профспілки. Начебто все по-людськи, справедливо. Ба, для багатьох, на жаль, це обертається мало не трагедією. Все пояснюється такою ось обставиною. За останні три роки чисельність суден ЧМП скоротилася на 88 одиниць (після трагедії з «Адміралом Нахімовим» тут почали, аби не наражати людей на небезпеку, інтенсивно списувати старі судна), звідки, отже, вивільняють сотні чоловік. До того ж «мореходки», ПТУ за інерцією продовжували готувати спеціалістів у попередніх обсягах. Оскільки нових суден одержували в 5-6 разів менше, ніж списували старих, то ось вам і кадровий надлишок: мотористів і електриків, матросів і бортпровідників, ресторанної обслуги й інших рядових працівників. На початок 1993 року чисельність плавскладу ЧМП сягала 26,4 тисячі чоловік. Близько 20 тисяч з них закріплено за діючим транспортним флотом пароплавства, ще 4 тисячі — працюють на суднах під іноземними прапорами. Решта — понад дві тисячі моряків — «надмірна чисельність».

— Якби всерйоз не зайнялися влаштуванням людей в іноземні фірми, — каже В. Куприй, — то мали б «зайвих» моряків понад шість тисяч.

Що ж, тут справді слід віддати належне керівництву ЧМП. Воно, аби хоч частково розв'язати проблему, створило мале підприємство «Арго», яке й зайнялося працевлаштуванням чорноморців на іноземні судна. Нещодавно це МП одержало від Міністерства праці України ліцензію за N 1, яка закріплює за ним таке право. Бажаючих одержати роботу через «Арго» — хоч відбавляй. Але це русло, відчувається останнім часом, почало звужуватися. По-перше, з'явилися серйозні конкуренти на міжнародному ринку праці — моряки з Китаю, Філіппін, інших країн. По-друге, інофірми почали відмовлятися від послуг моряків з України через слабке знання ними англійської мови, низьку кваліфікацію, хронічні хвороби, що з часом виявляються і потребують чималих валютних витрат на лікування, та й, чого гріха таїти, через порушення «нашим братом» трудової дисципліни. Надмірне гендлювання, пов'язане з придбанням за кордоном автомобілів, радіо- та відеоапаратури, інших речей теж не прикрашає наших моряків. Ось і недавно прийшов телекс-відмова від однієї з японських компаній, на яку покладали надію. Дуже «підмочили» репутацію й ті українські моряки, які вчинили розправу над африканцями на теплоході «Мак Рубі», а тепер очікують на судовий вирок у Франції.

Отже, оті дві з лишком тисячі моряків переважно молодого й середнього віку потрапили у безвихідь?

— І так, і ні, — говорить В. Куприй. — Шукаємо й інші шляхи розв'язання проблеми.

Які саме? Найперше, припинити «штампувати» ті кадри, яких нині надлишок. Однак чи не станеться так, що завтра-післязавтра пожинатимемо й негативні плоди цього кроку, люди йтимуть на пенсії, звільнятимуться через хвороби чи ще з якихось причин, мінятиметься, зрештою, ситуація з придбанням нових суден. Звідки кадри брати, коли «вичерпається» отой 2-тисячний резерв? По-друге, в пароплавстві посилили «роз'яснювальну роботу» серед тих, хто досяг пенсійного віку — віднедавна він на флоті настає у 55 років. На відпочинок відправляють неохоче, а лише тих, хто вже не може сповна виконувати обов'язки (таким чином за останні роки вдалося скоротити чисельність працюючих пенсіонерів з 1000 до 400 чоловік). По-третє, відкрили раптом новий канал працевлаштування: пасажирські судна російських чорноморських компаній. Готових кадрів, виявилося, вони не мають, воліють за краще, ніж готувати їх самим, наймати з ЧМП. Окрім того, служба кадрів пароплавства чималі надії покладає на майбутній танкерний флот України, що почав створюватися. Хоч то, однак, справа майбутнього.

Як же кардинально змінити ситуацію? Дедалі більше спеціалістів ЧМП схиляється до думки, що слід переходити до контрактної системи найму працівників. Такої, як у всіх цивілізованих країнах. Тієї, що апробована, врешті-решт, в самому ЧМП — при наймі екіпажів на іноземні судна через оту «біржу праці», про яку вже йшлося. Лише тоді запрацює ринок праці — і на флот прийдуть справді найуміліші, найкваліфікованіші моряки. Тоді можна буде звільнитися від ледарів та п'яниць, яких поки що на суднах доволі і за яких горою буває, стоять наші «гуманні» суди й профспілки. Тоді зникне саме оте поняття — «надмірна чисельність плавскладу», а з ним — і непомірні клопоти й витрати пароплавства. Моряків тут буде стільки, скільки треба, аби плавали судна, що перевозять пасажирів і вантажі.

До речі, за впровадження контрактної системи найму і більшість самих моряків. Тільки останнім часом пропозиції про це до своєї профспілки надіслали екіпажі теплоходів «Михайло Стельмах», «Ілля Кулик», «Валентин Золотарьов», «Павло Мізікевич», ряду інших суден. При цьому вони ставлять вимогу: водночас слід гарантувати оплату праці не нижче мінімальних ставок, визначених для моряків Міжнародною Федерацією транспортних робітників. Що ж, вимога резонна. Тоді кращі з кращих не прагнутимуть під іноземні прапори, як це є нині.

Ходять чутки, що в службах ЧМП вже розробляють проекти контрактів. Щодо їх впровадження, правда, є дві точки зору. Перша — усіх працівників якогось дня звільнити, а потім набирати за новими умовами. Потурбувавшись, зрозуміло, згідно із законодавством про тих, хто залишиться «за бортом». Друга — за контрактами наймати лише новачків, поступово омолоджувати кадри, згодом перевести на нові умови всі екіпажі. Ніхто, правда, не може сказати, скільки років — десять, п'ятнадцять, двадцять? — отакий перехід займе. Тож чи не краще було б людям жити не примарними надіями, а знайти ліпше застосування своїм рукам, своєму розумові? Тим більше, що сьогодні вони так потрібні багатьом промисловим підприємствам регіону, де гостра нестача робітників майже всіх професій?

Георгій ВОРОТНЮК,

Одеса.

НЕ МАЖТЕ ДЬОГТЕМ ІСТОРІЮ

Нині всі, кому не ліньки, беруться аналізувати події минулої війни. Власне, це цілком нормальне явище. Настала пора всебічно проаналізувати одну з найбільших боєнь в історії людства.

Як фронтовик, що пройшов і прополз пів-Європи, мічений кулями й осколками, я ціную дослідження тих фахівців, котрі поглянули на Велику Вітчизняну крізь призму правди.

Так, минула війна була трагічною для нашого народу. На вівтар Перемоги покладено мільйони життів. Порядок в армії тримався на страхові й примусові. Одне необережне слово — і тебе чекала куля політрука чи смершівця. За найменший переляк новобранця відправляли «на перевиховання» в штрафбат, звідки поверталися живими одиниці.

Армійська верхівка мала за потенційних ворогів людей, мобілізованих із Західної України. Зрадниками, мельниківцями й бандерівцями називали всіх підряд політруки. Їм вторували нижчі чини. Це ображало людську гідність. Та спробуй щось сказати на свій захист...

Коли ми, наспіх підготовлені до бойових дій, новобранці-західняки йшли в атаку, вслід за нами невідступно крокували автоматники — комсомольські активісти. Досить було комусь не встояти під шквальним вогнем, зробити крок назад, як його косили чергами «свої».

Усі ці тіньові сторони раніше замовчувалися, від народу всіляко приховувалася оця дияволіада. Але поступово правда бере верх над брехнею.

Водночас не можу зрозуміти тих істориків (є вони і в нас в Україні), які, аналізуючи події минулої війни, плутають праведне з грішним. Хотів би застерегти таких добродіїв від крайнощів. В оцінці таких складних явищ не можна послуговуватися лише кривим дзеркалом.

Велика Вітчизняна війна залишиться в нашій історії полум'яним рядком хоча б тому, що в результаті відбулося злиття розрізнених українських земель воєдино. Без цього, певен, ми ще довго були б гнаними й гнобленими, стогнали б в чужих ярмах.

Маємо вибачитися і за огульну критику рядового солдата, трудівника війни. Дехто вже встиг навісити на нього ярлик загарбника. Це підміна понять. Не плутайте, панове, кремлівських політиків, які зазіхали на чужі землі, і тих, хто виніс на собі тягар війни. Бо так можна образити ціле покоління. Рядовий чесно робив свою справу. Він доконав фашизм, який ніс народам деградацію й винищення. Особливо нам, слов'янам. І цього не слід забувати.

Микола ФЕРЕНЕЦЬ,
колишній фронтовик.

Чернівці.

Медицина

ЩО ЗА ПОРОГОМ?

«Було б здоров'я, а все інше купимо». Знайоме? Гірка несправедливість нашого з вами буття полягає в тім, що хоч здоров'я неможливо купити, та все ж платити за нього доводиться дуже дорого. Подиву гідне уміння багатьох наших медиків лікувати майже голіруч, та далебі не завжди воно стає у пригоді тяжко хворому...

Американський міжнародний Альянс здоров'я, який було створено одразу після розпаду СРСР, покликаний навчити наших лікарів хоча б почасти здолати цю несправедливість. Альянс передбачає 19 програм співпраці на території Співдружності, а в Україні реалізація програм уже розпочалася в Києві та Одесі. Відповідні меморандуми підписано у Львові, де побувала група адміністраторів і лікарів з трьох американських міст. Щоб залучити до співпраці якомога більше лікарів (а отже, й пацієнтів), американські колеги зупинили свій вибір, зокрема, на обласній клінічній лікарні, яка має зв'язки з 25 шпиталями області, й клінічній лікарні Львівської залізниці. «Щасливчиків» чекає не манна небесна, а передусім копітка праця над самовдосконаленням, навчання. Не секрет, що безадресна гуманітарна допомога нерідко бездумно розпорошується, розбазарюється. (Маленький відступ. Уже кілька разів зверталася до мене медична сестра однієї установи. Присягаючи на Святому Письмі, вона повідомляла, що бачила на власні очі, як кілька разів з цієї установи вночі мішками вивозили гуманітарну допомогу. Та оприлюднити цю інформацію вона не може, бо боїться втратити роботу...)

Про наміри американських лікарів мені розповів голова регіонального відділення Альянсу Мирон Федорів, який відповідає за програму співпраці в Україні, Білорусі, Молдові. Його батьки родом із Львівщини, познайомилися і побралися в Німеччині, куди були вивезені під час війни. Нині хоче привезти свою родину-дружину Дарку й двох доньок — на півроку в Україну. Маємо підстави сподіватися, що й коріння Мирона Федоріва, його любов до України також працюватимуть на програму Альянсу.

— Для співпраці з колишніми республіками маємо фонд — 20 мільйонів доларів, — розповідає Мирон Федорів. — Окрім того, кожна американська лікарня, яка підписала меморандум, вкладатиме свої кошти. Незабаром львівські лікарі поїдуть до США, і там буде підписано другий меморандум, що вже конкретно визначатиме, у яких ділянках ми співпрацюватимемо, — в хірургії, кардіології, акушерстві тощо. Загалом буде 20-30 взаємних поїздок. До кінця 1994 року львівські лікарі одержать ту апаратуру, якої потребуватимуть і яку в змозі будуть передати американські партнери. Альянс привезе сюди бібліотеку — книги, комп'ютери. Через комп'ютерну пошту львівські лікарі зможуть також зв'язатися з бібліотекою у Вашингтоні й отримати звідти копію статті, яка їх зацікавить. Два місяці у Львові працюватиме 19-річний студент Іван Сміт, українець по матері, який вивчатиме потреби й проблеми шпиталів, що залучені до співпраці. Приїдуть також фахівці, які навчатимуть лікарів англійської мови. Велику допомогу Альянсу подає Львівський інститут менеджменту. Вашим лікарням потрібна допомога в адміністративному управлінні. Американські лікарі були дуже здивовані тим, що хворі лежать у вас так довго, бо не одержують потрібних ліків. У нас пацієнт через 2-3 дні після операції йде додому.

Я вже 18 років працюю клінічним фармацевтом. У вас ліки видають медсестрі, і вона тримає їх у себе. Ми ж даємо ліки тільки на 24 години. В Америці виробляють дуже багато медикаментів, а тому лікарі не можуть опанувати всю цю інформацію й покладаються на наші знання. Вивчаючи лабораторні дані після вживання хворими, приміром, антибіотиків, саме ми визначаємо, які з них давати. Клінічні фармацевти читають також лекції для хворих.

Доктор Андріан Шеремета вважав за потрібне розвіяти ілюзію щодо «багатого американського дядечка».

— Поки що ми лише біля порога співробітництва. В Україні мають зрозуміти, що в нас гроші з неба не падають, і з дерева ми їх не знімаємо. Чекаємо нині на великі зміни в медицині у зв'язку з приходом нового Президента. Ми приїжджаємо сюди не з багатством, а з доброю волею і знаннями. Чи з кращими — того я не знаю. Ми вимагатимемо звіту про співпрацю, бо від цього багато залежить. Свого часу ми вислали ліки з Детройта, та невідомо, де вони поділися. Хочемо залучити до співпраці Українське лікарське товариство Північної Америки. Якщо лікарі-українці знатимуть, куди йдуть кошти, вони швидше їх знайдуть. Кожен з лікарів, що приїхав сюди, має приватну практику, отож він витрачає власні кошти. Та ми хочемо допомогти людям...

Американський уряд фінансуватиме цю співпрацю до квітня 1994 року, а що буде далі — покаже час. Це залежить від результатів спільної роботи.

Американським партнерам неабияк заімпонувало те, що львівські лікарі непідвладні споживацьким настроям, вони передусім хочуть навчитися самотужки роз'язувати ті проблеми, які нині стоять перед ними, і самостійно заробити кошти на придбання нової апаратури, щоб не стояти перед цивілізованим світом з простягнутою рукою...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Військо: думка оглядача

З КИЄВА ДО МІНСЬКА ЧЕРЕЗ... ВЛАДИВОСТОК

Відвідавши вулиці деяких міст України разом з міліцією патрулюють військовики Національної гвардії України (НГУ). Гвардійці допомагають міліції берегти наш спокій, бо та не має ні сил, ні засобів, щоб самотужки впоратися зі злочинністю, масштаби якої нині жахають навіть міністра внутрішніх справ А.Василишина. Але використання Національної гвардії для патрулювання вулиць нагадує оту анекдотичну поїздку дядька з Києва до Мінська через... Владивосток.

Справді, згадаймо, як створювалася Національна гвардія України. Після невдалого заколоту червоно-коричневих у серпні 1991 року в Москві і проголошення незалежності України було вирішено негайно створити збройне формування, основним завданням якого став би захист суверенітету молодої держави. Л.Кравчук, тоді ще Голова Верховної Ради, на собі відчув як мало варта незалежність, що не може себе захистити. Маршал Язов відразу після утворення ДКНС (ГКЧП) відрядив до столиці України свого емісара Варенникова з повноваженнями «навести порядок» в суверенній Україні. Держиморда в генеральських погонах з почтом зухвало ввалився до робочого кабінету Л.Кравчука й почав «викручувати руки», вимагаючи негайного виконання рішень нових «вождів» з білокам'яної.

Ясна річ, після серпневого путчу створення Національної гвардії було доцільним і навіть необхідним. Як базу для створення нового формування використали внутрішні війська (ВВ), дисльоковані в Україні. З їхніми ресурсами, особовим складом, навчальними центрами, озброєнням, технікою. В тодішній ситуації, коли ще не було Збройних Сил України, коли військами трьох округів командували промосковські генерали Чечеватов, Скоков, Морозов, коли Москва дедалі наполегливіше вимагала узаконення єдиного війська для всіх країн СНД, таке рішення було єдино правильним.

Але минав час. На базі Київського, Прикарпатського та Одеського військових округів було створено Збройні Сили України, особовий склад частин і з'єднань склав присягу на вірність народові України, Міністерство оборони взяло під свій повний контроль війська, дисльоковані в Україні. Національне військо стало могутньою силою, гарантом незалежності України. А що ж Національна гвардія?

Вона залишалась автономною, з усіх сил чинячи опір Міністерству оборони, аби те не поглинуло її. Це й зрозуміло, спрацьовував синдром Багрова (краще бути головою Верховної Ради автономної республіки, ніж керувати облрадою). Командуючий НГУ генерал В.Кухарець в численних інтерв'ю доводив необхідність збереження Національної гвардії, на рахунок НГУ з казни перекачувалися кругленькі суми. Під дахом нового, автономного військового формування облаштували затишні кабінети колишні замполіти, партійні пропагандисти, секретарі парткомісій ВВ, гордо перейменувавшись на вихователів особового складу.

Тим часом МВС України, обеззброєне й обезколесене, силкувалося знайти вихід із ситуації. Дійшло до того, що міністр А.Василишин звернувся до міністра оборони К.Морозова з нроханням підкинути бодай хоч трохи пістолетів та набоїв. Підготовка оперативного складу була паралізована, адже навчальні центри відійшли до Національної гвардії. Злочинний світ з усіма цими «об'єктивними причинами» рахуватися не хотів і посилював пресинг. Ось тоді керівництво МВС й звернулося до Верховної Ради: «Допоможіть!» І було прийнято рішення про використання гвардійських патрулів для охорони громадського порядку.

Перший заступник міністра внутрішніх справ В.Недригайло розповідав, що на ту пору гвардійцям й самим обридло сидіти без діла і вони навіть зраділи рішенню про патрулювання. Але солдати й сержанти НГУ на вулицях міст, пояснював генерал Недригайло, це більше для масовості, для остраху п'яничок і підлітків. Для справжньої ж боротьби зі злочинністю, для підготовки оперативних працівників за спеціальними програмами МВС сьогодні бракує матеріально-технічної бази. Тієї самої, яку колись передали гвардійцям.

Було б несправедливо стверджувати, що гвардійці майже два роки дарма їли хліб. Під час громадянської війни в Придністров'ї НГУ надійно блокувала українсько-молдовський кордон, не допустивши, щоб вогнище конфлікту перекинулося в Україну. Але те саме тоді могли б зробити війська Одеського військового округу. Гвардію ж, якщо підходити до проблеми по-державному, давно пора передати Міністерству внутрішніх справ. Вона свою історичну місію виконала, війна сьогодні розгортається на іншому фронті — фронті боротьби зі злочинністю.

Україна нині задихається в лабетах економічної кризи, мільйони її громадян ледь-ледь зводять кінці з кінцями. Чи має право держава в такій ситуації утримувати паралельно з 800-тисячними Збройними Силами ще й парадні війська на кшталт Національної гвардії? Чи не повторюємо ми політику Радянського Союзу, який завжди був голодний, голий і босий, але озброєний до зубів?

Валентин ЛАБУНСЬКИЙ.

Особистості

ГАРМОНІЯ, ЗДАТНА ВРЯТУВАТИ СВІТ

«Київ стає мистецьким центром,» — сказав Олексій Зарецький — син відомого українського художника Віктора Зарецького, вечір пам'яті якого завершив виставку його творів, що експонувалися в галереї мистецтв Києво-Могилянської академії. І справді, важко не погодитися з такою характеристикою. Місто оживає, змінює обличчя. І цьому сприяє не лише ніжний подих весни, а й творчість непересічних особистостей, які вносять у наше життя любов, красу, печаль і подив. Усе сказане повною мірою стосується Віктора Зарецького, його творчості.

Про Зарецького сказано й написано багато. Відомий художник, емоційна особистість, пройшов складний творчий шлях від так званого соцреалізму до модерну. І все ж справжній талант ніколи не буває зрозумілим і пізнаним до кінця. Інакше чим пояснити стихію почуттів, викликану виразністю ліній, гармонією барв художника? Казкова краса і утаємниченість образів, висока естетика картин хвилюють, може, тому, що всього цього нам так не вистачає у житті.

Його бачення світу захоплює і водночас наводить на тривожну думку про незахищеність Землі, всього живого. Гармонійне життя з природою — ось той вихід, який, на думку художника, може врятувати світ. Що ж, можливо й так. Принаймні після відвідання виставки відчуваєш жагучу потребу віднайти залишки сліпучої краси у нашому заполітизованому, зневіреному суспільстві й повірити, що ми ще здатні жити повноцінно й гармонійно.

Алла РОМАНЧУК.

Контакти

«ГОЛОСИ УКРАЇНИ» ЗА ТІБРОМ

Давня дружба єднає буковинського літератора Івана Труша та підприємця з італійського міста Ареццо, збирача екслібрисів, колекція якого занесена в Книгу рекордів Гіннеса, Маріо де Філіппіса.

Якось буковинець запропонував Маріо де Філіппісу власні переклади творів українських поетів італійською мовою і попросив посприяти у їх популяризації. Підприємець погодився на це, та за умови, що книжка буде оформлена екслібрисами буковинських художників.

Такі книжкові знаки італієць невдовзі отримав. Натомість Іван Труш одержав з Ареццо гарно видану книжечку «Голоси України», до якої увійшли поезії Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки, Богдана Лепкого, ряду інших авторів. Оформив видання буковинський художник-графік Орест Криворучко.

Не минуло й року, як цю серію поповнила ще одна книжка, видана накладом Маріо де Філіппіса. А недавно побачила світ і третя. В ній вміщено вірші Олександра Олеся, Богдана-Ігоря Антонича, Ліни Костенко, Галини Тарасюк. При цьому дотримана давня угода друзів — книжечку оформлено екслібрисами українських художників.

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

Культура

КРОК ДО ЄВРОПИ

«Березіль — 93»: мистецтво і наука

Одинадцять днів у весняному Харкові вирувало багатобарвне театральне свято — міжнародний фестиваль «Березіль — 93». Щодня з самого ранку до пізньої ночі на всіх сценах міста відбувалися перегляди, відкриті репетиції та дуже різноманітні за формою вистави драматичних, музичних і лялькових театрів України, Росії, Білорусі, США, Іспанії, Бразилії, Франції, Австрії, Польщі, Ізраїлю. А в аудиторіях інститутів мистецтв та культури, в Будинку актора і вечірньому театральному клубі проходили творчі семінари, показові уроки й лекції відомих майстрів, науково-практичні конференції лялькарів, режисерів, акторів. Тривала напружена робота Центру славетного польського режисера Є. Гратовського, зустрічі зі славетними зарубіжними митцями й вченими.

Фестиваль, присвячений геніальному режисерові нашого століття Лесю Курбасу і створеному ним театру «Березіль», котрий сьогодні має назву «Харківський державний академічний драматичний театр імені Т. Г. Шевченка», перетворився не тільки на визначну подію в житті діячів національної сценічної культури. Він дав змогу їм відчути, в якому контексті розвивається нині український театр, що дуже непросто, але наполегливо входить у світовий та європейський мистецький процес.

Мені доводилося бувати на багатьох міжнародних і тоді ще «всесоюзних» фестивалях. Проте такої насиченої, різноманітної і часто дуже цікавої програми я майже не зустрічав. Скромний «Березіль-93», із величезними зусиллями в наш важкий час організований у місті, яке давно вважають «нетеатральним», нагадав мені масштабні театральні свята у Франції й Англії. Оргкомітет, очолюваний членом Президії Верховної Ради України, головою СТД України режисером Л. Танюком, мудро й органічно поєднав здобутки сучасної театральної практики і театральної науки й педагогіки.

Поряд із демонстрацією своєрідних, часом відверто експериментальних спектаклів вирували дискусії й обговорення, йшла напружена робота педагогів і практиків сцени, часто стикалися різні думки і виголошувалися грунтовні доповіді на міжнародній конференції «Лесь Курбас і світовий театральний процес».

Усі фестивальні дні наука і мистецтво були поруч, доповнюючи й збагачуючи одне одного, допомагаючи молоді, котрої було так багато у переповнених залах театрів, розібратися у строкатих, суперечливих пошуках своїх ровесників і визнаних старших колег, а головне — зазирнути у завтрашній день світового й українського сценічного мистецтва. Така перспективна взаємодія театральної науки, практики та педагогіки відповідала кращим традиціям європейських фестивалів і самій величній постаті Леся Курбаса, в якій промовисто віддзеркалилися всі його іпостасі: видатний майстер сцени, її самобутній теоретик і педагог-новатор.

Ідея та концепція «Березіля-93» народилася в Харкові, в науковому Центрі «Наука. Мистецтво» Академії наук України, керованому енергійним, самовідданим генеральним директором В. Секішевим, в колективі шевченківців, колишніх березільців, очолюваному головним режисером І. Борисом, та в Центрі Леся Курбаса. Підтримали, розвинули і допомогли втілити сміливий задум фестивалю Міністерство культури України, Спілка театральних діячів, Український Фонд культури, Харківська обласна державна адміністрація і спонсори, котрі всіляко сприяли проведенню цього великого театрального свята. І воно виплеснулося на вулиці і майдани міста, спалахнуло кольоровими вогнями ілюмінацій, феєрверком режисерських вигадок, барвистими карнавальними кавалькадами і багатогранно втілилося у грандіозному видовищі — театралізованому відкритті під назвою «Театр — планета людей».

У дні фестивалю Харків перетворився на справжню театральну столицю, вулицями якої ходили Олег Єфремов і Донатас Баніоніс, Богдан Ступка і Федір Стригун, Лариса Кадирова і Лев Додін, Олександр Свободін і Юрій Шевельов. Всі театри академічні українські театри — Київський імені І. Франка, Львівський імені М. Заньковецької та Харківський імені Т. Шевченка — немов змагалися у сценічній майстерності і в творчому своєрідному перетворенні національних художніх традицій. Переповнений зал колишнього «Березіля» жив і дихав одним подихом, вболівав болями франківського «Тев'є-Тевеля» за Шолом-Алейхемом. Якою тонкою й переконливою була філігранна акторська гра народних артистів України Н. Лотоцької та Б. Ступки!

А заньківчани вразили усіх несподіваним, справді сучасним рішенням давно засміченої старими театральними штампами «Наталки Полтавки» І. Котляревського, в якій сяйнули новими гранями щедрі таланти Ф. Стригуна, Т. Литвиненко та Б. Козака.

Блискуче склали відповідальний творчий іспит і гостинні господарі — шевченківці, по-новому, емоційно і зворушливо прочитавши під орудою І. Бориса «Украдене щастя» І. Франка. У злагодженому акторському ансамблі цієї художньо цілісної вистави показали високий рівень творчості першокласні майстри — Л. Тарабарінов (Микола Задорожний) та В. Маляр (Михайло Гурман).

А на малих сценах театрів імені Т. Шевченка й оперного тривало інше, не менш напружене творче змагання — тут експресивну постановку шевченківців «Чорна Пантера і Білий Медвідь» В. Винниченка змінювали психологічно напружені франківські «Записки божевільного» за М.Гоголем, «Антігону» Ж. Ануйя — «Мина Мазайло» М. Куліша, білоруську виставу театру імені Я. Купала «Напередодні мокрого снігу» за мотивами «Записок з підпілля» Ф. Достоєвського — парад зірок всесвітньо визнаного Санкт-Петербурзького Малого драматичного театру, керованого Л. Додіним.

На фестивальній афіші — оперета «Сватання на Гончарівці» за Г. Квіткою-Основ'яненком, опера «Борис Годунов» М. Мусоргського, балет «Лускунчик» П.Чайковського, фарс «Нісенітниці у Франції», бульварна комедія «Пригоди з собаками» за Гі де Мопасаном, ефектно розіграна французькими акторами, сповнена болю постановка театральної трупи з Тель-Авіва «У чеканні Годо» С. Беккета...

Величезний інтерес викликала вистава американського театру "Ла Мама" з Нью-Йорку "Сліпий зір", створена обдарованим режисером, українкою за походженням Вірляною Ткач, яка присвятила себе вивченню та пропаганді спадщини Леся Курбаса. Вона вразила не лише несподіваним режисерським рішенням своєї імпровізації авангардної постановки, але й грунтовною, оригінальною за концепцією доповіддю на міжнародній науковій конференції, де досить всебічно розглядалася творчість Леся Курбаса в контексті світового мистецького процесу.

У підготовці й роботі цієї конференції взяли участь педагоги Київського інституту театрального мистецтва імені І. Карпенка-Карого на чолі з ректором професором Р. Пилипчуком, науковці відділу театрознавства Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Рильського, працівники Харківського інституту мистецтв імені І. Котляревського та СТД України. По-новому прозвучали тут концептуальні доповіді академіка Ю. Шевельова (США), відомого дослідника березільської спадщини В. Ревуцького (Канада), О. Свободіна (Москва), Н. Корнієнко (Київ), Н. Кузякіної (Санкт-Петербург).

У Харківському ляльковому театрі захоплено змагалися лялькарі багатьох країн Європи, демонструючи щедру винахідливість режисури і віртуозну майстерність акторства. Паралельно відбувався конкурс кращих студентських вистав театральних академій і вузів Москви, Києва, Ярославля, Харкова, де поетична музично-хореографічна інтерпретація казки Гофмана «Лускунчик або Мишачий король», дотепно зіграна киянами, вихованцями професора В. Зимньої, привабила своєю художньою досконалістю й органічною безпосередністю.

«Березіль-93», овіяний весняними вітрами й омитий першими теплими дощами, приніс на українську сцену свіжий подих театральних новацій, посіяв зерна сміливих пошуків і надій на те, що самобутня художня культура нашого народу і в цей нелегкий час економічної кризи не загине, не розгубить власні здобутки, засяє новими яскравими талантами. Міжнародний фестиваль, освячений ім'ям Леся Курбаса, — це перший рішучий крок нашого національного театру на європейську та світову театральну арену, свідчення його нелегкого поступового відродження.

Юрій СТАНІШЕВСЬКИЙ,
професор, заслужений діяч мистецтв України.

Харків.

Нам пишуть

МАРАЗМ МІЦНІВ

Вінницька обласна газета «Панорама» 3 лютого ц.р. заповнила одну зі своїх великоформатних сторінок сексуальним есе письменника Миколи Рябого. Описуючи маніакальні походеньки свого героя, які, природно, як і всю сферу інтимного, вигадати неможливо, а треба знати з власного досвіду, автор пише, що той «вибору не мав, а до маразму було недалеко».

Прочитайте, шановні працівники «Голосу України», цього опуса і ви погодитеся з нами: що ж тоді є маразм, як не назване есе? Тільки не читайте вголос!

Автор поширює (серед молоді, бо саме на неї розрахована газета!) не лише словесну порнографію (описів її стільки, що нудить!), а й через абзац- другий «удобрює» свій виклик суспільній моралі і закону лайливими, брутальними, негідними словами. Редакція наче не знає, що такі слова заборонені прийнятим Верховною Радою Законом про пресу.

Над цим опусом стоїть гриф «Життя є життя». А називається він «Помста справжніх мужчин». Цікаво, кому, глумлячись над елементарними нормами моралі, вирішили помститись письменник і його герой Валовий (!?): Бальзаку чи Мопассану за те, що, пишучи так багато про інтимне життя, не переступали межі пристойності, чи, може, цнотливому землякові Михайлу Коцюбинському, на літпремію якого претендував у ці дні Микола Рябий, але так і не одержав.

Цікава й така деталь. Щоб увічнити своє творіння і полегшити роботу біографам, автор написав: «27 січня, понеділок, 1992 року, село Заболотне». Чи не перевернеться в могилі великий земляк наш академік Заболотний?

Звертаємося через газету (без жарту, а з обуренням!) до прокуратури: ось вам публічне підтвердження того, як не виконуються закони в нашій державі. Як нищиться наша духовність.

Педагоги Вінницького,
Крижопільського,
Тульчинського і
Немирівського районів —
усього 28 підписів.

Факт

ПРИЙШЛО З ЄВРОПИ «ПЕРФЕЛІЧЕ»

Індивідуальні художні вітання приятелів стають звичними на Буковині.

Щороку перед різдвяними, йорданськими та великодніми святами знаходжу у своїй поштовій скриньці симпатичні листівки в авторському виконанні буковинських приятелів-художників. Поряд із символічними малюнками та віншуваннями на них фігурують дві літери «Р.Е.» Це скорочення латинського слова «перфеліче», що в перекладі українською мовою означає «вітаю зі святом».

Індивідуальні художні вітання давно вже стали звичні в країнах Європи, а останнім часом ними почали захоплюватися в Прибалтиці, в Західній Україні, на Буковині.

Інтерес до «перфеліче» зрозумілий — інтелігентних людей не влаштовує якість офіційних ширпотребівських поштівок і тому вони виготовляють їх власноручно або замовляють графікам-професіоналам. Якщо листівку створює досвідчений майстер, то вона виконується в складних техніках, на високому естетичному рівні і, певна річ, має художню цінність. Тому «перфеліче» стали предметом колекціонування. У багатьох європейських країнах навіть влаштовують виставки таких художніх поздоровлень. Приємно, що їх вернісажі починають влаштовувати і в Україні, зокрема у Львові.

Пристрасним популяризатором і вмілим виконавцем «перфеліче» був відомий різьбяр з Косова Іван Пентелюк. Багато цікавих, оригінальних художніх поздоровлень виконали чернівецькі митці Іван Балан та Орест Криворучко.

Цього року барвисті листівки-саморобки надійшли до багатьох буковинських осель, що дає підставу сказати: утверджується нова традиція пошанування.

Василь НАДДНІСТРЯНЕЦЬ.

Чернівецька область.

ФУНДАМЕНТ ВАШОГО МАЙБУТНЬОГО

Акціонерно-комерційний банк «ГРАДОБАНК» розпочав операції у грудні 1989 року як незалежна установа із заявленим статутним капіталом у 3,5 млн. крб. Наприкінці 1992 року статутний капітал банку вже складав 1,3 млрд. крб. За цей час активи збільшилились у 230 разів і досягли 16,4 млрд. крб.; обіг за 1992 рік становив 210 млрд. крб.

На цей час Градобанк входить у число десяти великих фінансово-кредитних організацій країни. Він має мережу своїх філій, відділень та представництв, а також систему кореспондентських рахунків у банках багатьох країн світу (США, Німеччині, Англії, Швеції, Швейцарії, Японії, Іспанії, Ізраїлю та ін.) та державах ближнього зарубіжжя.

(Із звіту про діяльність АКБ «ГРАДОБАНК» у 1992 році)

Баланс
Акціонерного комерційного банку «Градобанк» станом на 1 березня 1993 г. (млн. крб.)

Актив	Сума	Пасив	Сума
1. Каса	418,1	1. Статутний фонд	1897,1
2. Кореспондентські рахунки в банку – в т. ч. валютні 2956,8	10658,6	2. Інші фонди	536,0
3. Коштовні метали	50,0	3. Кошти на рахунках клієнтів	16897,1
4. Цінні папери	276,3	4. Вклади та депозити	4038,1
5. Кредити – короткострокові – довгострокові	13412,4 –	5. Кредити	3648,5
6. Кошти на резервному рахунку	2028,8	6. Кредитори	54,4
7. Основні кошти та госпреманент	531,5	7. Інші пасиви	776,4
8. Дебітори	311,8	8. Прибуток	846,1
9. Кошти, які відволікаються за рахунок прибутку	445,1	9. Кошти в розрахунках	1028,9
10. Інші активи	789,1		
11. Кошти в розрахунках	800,9		
Баланс	29722,6	Баланс	29722,6

станом на 1 квітня 1993 г. (млн. крб.)

Актив	Сума	Пасив	Сума
1. Каса	554,1	1. Статутний фонд	3035,6
2. Кореспондентські рахунки у банку – в т. ч. валютні 3451,9	16634,7	2. Інші фонди	1129,7
3. Коштовні метали	50,0	3. Кошти на рахунках клієнтів	25958,1
4. Цінні папери	455,9	4. Вклади та депозити	5906,2
5. Кредити – короткострокові – довгострокові	21818,5	5. Кредити	7718,5
6. Кошти на резервному рахунку	3427,0	6. Кредитори	80,1
7. Основні кошти та госпреманент	1051,4	7. Інші пасиви	1414,6
8. Дебітори	1083,1	8. Прибуток	1561,1
9. Кошти, які відволікаються за рахунок прибутку	1067,3	9. Кошти в розрахунках	1989,9
10. Інші активи	1358,7	10. Кошти на кор. рахунках банків	100,0
11. Кошти в розрахунках	1393,1		
Баланс	48893,8	Баланс	48893,8

З 5 квітня по 5 жовтня 1993 р. на території України провадиться продаж акцій АКБ «ГРАДОБАНК» третього випуску.

Загальна сума емісії **5.000.000.000** крб., при цьому випускається 2.500.000 акцій, які реалізуються та викуповуються банком по курсовій вартості.

Курсова вартість акцій визначається, виходячи з встановленого еквіваленту (1 акція — 2 долари США) та **зміни курсу карбованця до долару США.**

Передплата на акції провадиться пакетами по 10 акцій за адресами:

1. м. Київ, вул. Димитрова 1, тел. (044) 227-72-02.
2. м. Київ, вул. Саксаганського 111а, тел. (044) 220-57-06.
3. м. Київ, вул. Хрещатик 2.
4. м. Київ, б-р Перова 56, тел. (044) 510-62-57, 512-08-82.
5. м. Славутич, вул. Київський квартал 130, тел. (279) 2-10-22.
6. м. Біла Церква, вул. Логінова 39/2, тел. (263) 54-581.
7. м. Краматорськ, вул. Шкадилова 62, тел. (06264) 4-11-50.
8. м. Черкаси, б-р Шевченка 205, тел. (0472) 45-45-36.

ПОДБАЄМО РАЗОМ ПРО ЗАВТРАШНІЙ ДЕНЬ

14 травня 1993 р. **ПК «Україна»**

ТВОРЧИЙ ВЕЧІР

РОМАНА ВІКТЮКА

за участю режисера-постановника ОЛЕКСІЯ УЧИТЕЛЯ,

акторів ВАЛЕНТИНИ ТАЛИЗІНОЇ та СЕРГІЯ МАКОВЕЦЬКОГО

ПРЕМ'ЄРА НОВОГО ФІЛЬМУ «БАТТЕРФЛЯЙ»

(життя та творчість Романа Віктюка — сенсація театральної сучасності)

Початок о 19.00

Довідки за телефонами:

227-74-29, 220-93-17

ПОНЕДІЛОК

3 травня

I ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Д. Гершвін. «Блакитна рапсодія».
8.30 Док. телефільм «Смерті першої не пригадую».
9.00 До уваги шкіл. Контрольна робота (тестування) з хімії.
9.05 У світі оперет І. Кальмана.
10.05 Худ. фільм «Кримінальний квартет».
11.30 Вас запрошує Ауріка Ротару.
12.00 УТН.
16.00 УТН.
16.10 Канал «Д».
17.10 Студія «Укртелефільм» представляє: «Родина».
17.35 Еники-беники. Телегра для школярів.
18.10 Для злагоди і добра. Теленарис.
19.00 УТН.
19.10 Акценти.
19.25 Творче об'єднання «Ґромада» представляє: «Ближче до діла», «Добрий знак», «Острів душі».
20.00 Чарівний промінь.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.30 Реклама.
21.35 Прем'єра муз. фільму «Дует, дует».
22.05 Вперше на екрані УТ. Худ. фільм «Афганський злам».
0.20 УТН.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

7.00 Новини.
7.20 Спорт-шанс.
7.50 Марафон-15 — малятам.
8.15 Ельдорадо.
8.45 Соло.
9.15 Вперше на телеекрані. Худ. фільм «Берег спасіння». 2 серія.
10.25 Нові імена.
11.05 Прем'єра мультсеріалу «Шекспіріада». Фільм 3 «Макбет».
11.35 Трійка. Семірка. Туз.
11.45 «Огоньку» — 70 років.
12.25 Худ. фільм «Знедолені». 1 серія (Франція — Італія).
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Худ. фільм «Знедолені». 2 серія.
15.35 Гол.
16.05 Зоряний час.
16.45 Клуб мандрівників.
17.35 Погода.
17.40 Долі моєї нелегкий вибір. Еліна Вистрицька.
18.30 Прем'єра худ. телефільму «Тиша». 2 серія.
19.40 Вечірня казка.
19.55 Реклама.
20.00 Новини.
20.40 Прем'єра худ. телесеріалу «Горячев та інші». 13 серія.
«Нова студія» представляє:
21.10 Прес-клуб.
23.00 Новини.
23.20 Бомонд.
0.00 «Велика перерва». Худ. телефільм. 1 і 2 серії.

II ПРОГРАМА УТ, III ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.20 Реклама.
7.25 Мульти-пульти.
7.30 Студія «Рост».
8.00 Прем'єра док. фільму «Ми були димом».
9.30 Публіцистична програма «45».
10.15 Андрій Вознесенський. «Відеоми».
10.45 Мульти-пульти.
11.00 Пілігрим.
11.45 Прем'єа телеесоапа «Шалена Лорі». Худ. фільм. 1 серія.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Реклама.
13.25 «Шалена Лорі». Худ. фільм. 2 серія.
14.30 Мульти-пульти.
14.40 Кабачок на Тверській.
15.40 Прем'єра док. фільму «Дика природа Америки» (США).
16.10 Співають драматичні актори. Конкурс пісні ім. А. Миронова.
17.10 Спасіння 911.
18.05 Студія «Сатирикон». Вистава-анекдот «Клініка».
18.45 Київська панорама.
19.05 Візитка. Катерина Вороненко.
19.10 Мультфільм.
19.30 CNN.
20.00 Митниця дає добро.
20.15 Італія, як така.
20.35 Тільки для чоловіків.
21.05 Худ. фільм «Привид замку Моррісвіль».
22.30 СІТ-3.
22.40 Дивись.
23.00 Лантух солі.
23.30 Джемікс.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

11.50 Мультфільми.
12.05 Худ. гостросюжетний фільм «Зворотна тяга».
14.20 «35 хвилин джазу».
14.55 Відеомузика.
18.50 Мультфільми.
19.10 Худ. фільм «Близнюки». Комедія.
21.00 «Дике полювання короля Стаха». Худ. фільм.

ВІВТОРОК

4 травня

I ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 «Вишневі усмішки». Свято гумору та сатири.
9.45 Док. телефільм «Панас Заливака. Автопортрет».
10.05 Доброго вам здоров'я. Аптека Зубицьких.
10.35 Шкільний екран. 10 кл. Основи інформатики і обчислювальної техніки. Використання комп'ютера при розв'язуванні задач з математики і фізики.
11.05 Чарівний промінь.
12.00 УТН.
16.00 УТН.
16.10 Виступає ансамбль «Пролісок».
16.40 Освітній канал. Історія України. Києво-Могилянська Академія. Світова література. Сетон-Томпсон. «Оповідання про тварин».
17.35 На роздоріжжі.
18.05 Музика України.
18.25 І святе, і грішне.
19.00 УТН.
19.10 Україна і світ.
19.30 Депутатський канал.
20.05 Три дні у Києві. Фестиваль слов'янської співаної поезії, Передача 2.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Прем'єра худ. телефільму «Фатальні діаманти». («Укртелефільм»).
23.40 Нон-стоп-рандеву.
0.40 УТН.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

7.00 Новини.
7.20 Творчість народів світу.
7.50 Мультфільми.
8.35 Прем'єра телефільму для дітей «Пригоди Чорного Красунчика».
9.00 Нове покоління вибирає.
9.50 Музичний кіоск.
10.20 Під знаком «Пі».
11.10 Прем'єра мультсеріалу «Шекспіріада». Фільм 4 «Сон літньої ночі».
11.40 100 днів Білла Клінтона.
12.25 «Небесний тихохід». Худ. фільм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Прем'єра мультфільму «Принц і русалочка».
14.50 Міжнародний балетний приз Бенуа на сцені Великого театру.
16.45 Чудова сімка.
17.45 Погода.
17.50 Тема.
18.35 Прем'єра худ. телефільму «Тиша». 3 серія.
19.40 Вечірня казка.
19.55 Реклама.
20.00 Новини.
20.40 Портрет на тлі. Муслім Магомаєв.
21.25 Прем'єра худ. телефільму «Шлях героїна». 4 серія. (Англія).
22.25 Магія моди. У перерві — 23.00 Новини.
23.40 Петербурзький двірцевий бал.
0.25 «Велика перерва». Худ. телефільм. 3 і 4 серії.

II ПРОГРАМА УТ

7.00 Вісті.
7.20 Реклама.
7.25 Джерела.
7.55 Дитячий телетеатр. «Вілченя-китичка».
8.55 Новий старий світ.
9.25 Тільки для вас.
9.55 Ати-бати...
10.25 «Садко». Мультфільм для дорослих.
10.40 Кіпрас Мажейка. Репортажі з «Малої Європи».
11.10 «Висота». Худ. фільм.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Реклама.
13.25 Перехрестя доль. Американський щоденник.
14.10 Зигзаг удачі.
15.10 Ю. О'Ніл. «Під в'язами». На виставі ВДТ ім. Г. Товстоногова.
15.55 Співають драматичні актори. Міжнародний фестиваль.
17.25 Муз. фільм «Царський лікоть».
18.00 На сьомій сесії Верховної Ради України.
18.50 Київська панорама.
19.10 «Хіала» інформує.
19.20 Кримінальна хроніка тижня.
19.35 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 162 серія.
20.25 На сьомій сесії Верховної Ради України.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

15.05 Мультфільм.
15.15 Худ. фільм «Зоряний шлях: невідкрита країна». Фантастика.
19.15 Мультфільми.
19.30 Худ. фільм «Военно-польовий роман». Драма.
21.00 Відеомузика.
21.10 Історія на екрані. Худ. фільм «Катерина молода». 1 серія.

СЕРЕДА

5 травня

I ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Свічадо.
8.50 Мультфільм «Людина з дитячим акцентом».
9.00 До уваги шкіл. Контрольна робота (тестування) з іноземних мов.
9.10 Село і люди.
9.55 Сцени з балету А. Хачатуряна «Маскарад».
10.35 Шкільний екран. 8 кл. Історія України. Відображення визвольної боротьби в історичних піснях і думах XVII—XVIII ст.
11.05 Сім «Я».
11.40 Шкільний екран. 8 кл. Музика. Розвиток вітчизняної класичної музики. Творчість М. В. Лисенка.
12.15 УТН.
12.25 Худ. фільм «Шельменко-денщик».
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. «Вулик».
16.40 Дивовижний світ природи. Телефільм «Ця набридлива оса».
17.15 Четверта влада.
17.45 Клас-юніор-бізнес.
19.00 УТН
19.10 Акценти.
19.25 «Золоті ворота».
19.55 За і проти.
20.25 Реклама.
20.35 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Мистецький салон. Під дахом опери.
22.30 Чемпіонат Європи з волейболу серед жінок. Україна—Швеція.
23.15 Молодіжна студія. «Фантон».
0.00 УТН.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Кідді-відді.
8.35 Прем'єра наук.-поп. фільму «Незрівнянний Дягілев».
9.30 Таланти і поклонники.
10.30 «Горячев та інші». Худ. телесеріал. 13 серія.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Велика перерва». Худ. телефільм. 1 і 2 серії.
13.30 Прем'єра док. телефільму.
13.55 «Дощ іде». Мультфільм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 Мультфільми.
15.40 Фестиваль молодих у Тольятті.
16.20 Клуб «700».
16.50 Технодром.
17.00 Новини.
17.25 Кроки назустріч.
17.55 Азбука власника.
18.05 Погода.
18.10 Мініатюра.
18.25 Прем'єра худ. телефільму «Тиша». 4 серія.
19.40 Вечірня казка.
19.55 Реклама.
20.00 Новини.
20.40 Портрет на тлі. Алла Пугачова.
21.35 Прем'єра худ. телефільму «Шлях героїна». 5 серія.
22.30 Чорта з два...
23.00 Новини.
23.25 Л-клуб.
0.10 Прес-експрес.
0.20 «Джаз у кишені». Фільм-концерт.

II ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.20 Реклама.
7.25 Час ділових людей.
7.55 Ранковий концерт.
8.10 Пілігрим.
8.55 У Ксюші.
9.25 Дозвілля. «Під знаком Риби».
9.40 Мульти-пульти.
9.45 П. Чайковський. «Лускунчик». Вистава Маріїнського театру.
11.00 «И життя, і сльози, і любов...». Худ. фільм.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Реклама.
13.25 Антракт. Співає І. Аллегрова.
13.40 Віла ворона.
14.25 Улюблені мелодії.
15.00 Телебіржа.
15.30 Там-там-новини.
15.45 Студія «Рост». «Сонячний диск». Міжнародний фестиваль дитячого естрадного мистецтва Частина 1.
16.15 Бізнес: нові імена.
16.30 ТрансРосефір. Далекий Схід.
17.15 Християнська програма.
17.45 Панове-товариші.
18.00 На сьомій сесії Верховної Ради України.
18.55 Київська панорама.
19.15 «Хіала» інформує.
19.25 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 163 серія.
20.15 На сьомій сесії Верховної Ради України.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.05 Мультфільм.
13.20 Худ. гостросюжетний фільм «Тегеран-43».
16.15 Музична пауза.
19.00 Мультфільм.
19.15 Худ. фільм «Пани авантюристи». Комедія.
20.45 Інформаційна програма «Рулетка».
21.00 Історія на екрані. Худ. фільм «Катерина молода». 2 серія.

ЧЕТВЕР

6 травня

I ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Музичний сендвіч.
8.55 Менора.
9.40 Придніпровський оперний. Сезон у Ліоні.
10.30 Телефільм «Сповідь».
10.50 С. Людкевич. Кантата-ораторія «Кавказ» на вірші Т. Шевченка.
11.50 УТН.
12.00 Телемарафон «Пам'ять». До 50-річчя визволення України і 50-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні.
17.00 УТН.
17.15 Продовження телемарафону «Пам'ять».
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.40 Продовження телемарафону «Пам'ять».

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Подивись, послухай...
8.40 Джем.
9.10 ...До шістнадцяти і старші.
9.55 «Сергій Островой: вірші і пісні». Фільм-концерт.
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Велика перерва». Худ. телефільм. 3 і 4 серії.
13.25 Прем'єра телефільму «Літальні сни».
13.45 «Бездомний Конгурджа». Мультфільм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 О. Глазунов. Сюїта з музики до балету «Раймонда».
15.30 «Чудеса Христа». Мультфільм (США).
16.00 Джем.
16.30 Ржевський варіант.
17.00 Новини.
17.25 ...До шістнадцяти і старші.
18.05 СНД: кредит взаємної довіри.
18.25 Погода.
18.30 Прем'єра худ. телефільму «Тиша». 5 серія.
19.40 Вечірня казка.
19.55 Реклама.
20.00 Новини.
20.40 Лотто «Мільйон».
21.10 Прем'єра худ. телефільму «Шлях героїна». 6 серія.
22.05 Портрет на тлі. Борис Гребенщиков.
22.50 Прем'єра мультфільму для дорослих «Капітан Пронін в Америці».
23.00 Новини.
23.25 Звукова доріжка.
23.55 Прес-експрес.
0.05 Футбол. На шляху до Уемблі.

II ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.20 Реклама.
7.25 Час ділових людей.
7.55 Кіпрас Мажейка. Репортажі з «Малої Європи».
8.25 Фестиваль «Відкрита музика-93». Ганноверський біг-бенд.
9.10 Російська енциклопедія. З того світу.
10.15 Козирна дама.
10.45 Паралелі.
11.00 Худ. телефільм «Санта-Барбара». 162 і 163 серії.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Реклама.
13.25 Дозвілля.
13.40 Петербурзький ангажемент.
15.10 Мульти-пульти.
15.20 Там-там-новини.
15.35 Бізнес в Росії.
16.00 ТрансРосефір. Панорама приватизації.
16.45 Зворотна адреса.
17.15 М-трест.
17.30 Ази кар'єри.
17.50 Прем'єа телефільму «Великий Хомутець».
18.00 На сьомій сесії Верховної Ради України.
19.05 Київська панорама.
19.25 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 164 серія.
20.15 На сьомій сесії Верховної Ради України.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

19.15 Мультфільми.
19.30 Худ. гостросюжетний фільм «Дуель».
20.45 Відеомузика.
21.00 Худ. гостросюжетний фільм «Зворотна тяга».

П'ЯТНИЦЯ

7 травня

I ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Док. відеофільм «Пробудження».
9.00 До уваги шкіл. Контрольна робота (тестування) з географії.
9.05 Худ. фільм «Усмішка сонця».
10.20 Молодіжна студія. «Бенкет під час... весни».
11.20 Наук.-поп. фільм «Аеділіс Ностер».
12.00 УТН.
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. «Вулик».
16.40 Освітній канал. Фізико-математична школа. Підсумки фізичної олімпіади. Українська література. «Вічна загадка любові. Григір Тютюнник».
17.40 Наша дитина.
18.10 Сад, город.
18.30 Молодіжна студія. «Ділові відомості».
19.00 УТН.
19.10 Урядовий вісник.
19.40 Прем'єра наук.-поп. фільму «У кожній професії є музика». («Київнаукфільм»).
19.55 Реклама.
20.00 Чемпіонат України з футболу. «Динамо» — «Металіст». 2 тайм.
20.45 На добраніч, діти.
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Літературно - мистецька студія «Основа». Оксана Забужко. «Інопланетянка».
22.30 Арт-майдан. Бал у новому домі.
0.30 УТН.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Худ. фільм для дітей «Скажена».
9.35 Мелодії фронтових років у виконанні Б. Феоктистова (балалайка).
10.00 Клуб мандрівників (з сурдоперекладом).
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Е. де Філіппо. «Велика магія». Фільм-вистава Театру ім. Євг. Вахтангова.
13.50 Прем'єра док. телефільму «Весняні замальовки».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Бридж.
14.50 Бізнес-клас.
15.05 Блокнот.
15.10 Худ. фільм для дітей «Скажена».
16.25 Здрастуйте, мої любі.
16.50 Справа.
17.00 Новини.
17.30 Азбука власника.
17.40 Погода.
17.45 Людина і закон.
18.45 Прем'єра худ. телефільму «Тиша». 6 серія.
19.40 Вечірня казка.
19.55 Реклама.
20.00 Новини.
«ВИД» представляє:
20.40 Поле чудес.
21.35 Людина тижня.
21.50 Політбюро.
22.20 Музобоз.
23.00 Новини.
23.20 Автошоу.
23.40 Програма Ікс.
0.05 Майданчик «Обозу». Юрій Айзеншпіс та його друзі.
1.05 Прес-експрес.

II ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

9.10 «Старі, старі стрічки». Вокальний дует В. Матусова та В. Копилова.
9.40 У світі тварин.
10.40 Паралелі.
10.55 Худ. телефільм «Санта-Барбара». 164 серія.
11.45 Вітчизна моя. «Провінційні листи».
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Реклама.
13.25 Іжиця.
13.55 Прем'єра худ.-док. фільму «Солодка мрія».
15.10 Телебіржа.
15.40 Там-там новини.
15.55 Студія «Рост». «Сонячний диск». Міжнародний фестиваль дитячого естрадного мистецтва. Частина 2.
16.25 ТрансРосефір. «Вікно».
16.55 «Зісланий на планету Земля». Худ. фільм. 9 серія.
17.45 Телефільм «Мільйони... в трубу?».
18.00 На сьомій сесії Верховної Ради України.
18.45 Київська панорама.
19.05 На сьомій сесії Верховної Ради України. По закінченні — Чемпіонат України з футболу. «Дніпро» — «Кривбас». 2 тайм.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.15 Мультфільми.
13.30 Худ. пригодницький фільм «Асса».
18.40 Мультфільм.
18.50 Прем'єра програми «Київський зошит».
19.25 Худ. фільм «А зорі тут тихі». 1 серія. Драма.
21.05 Інформаційна програма «Рулетка».
21.15 Худ. фільм «Вікно у двір». Детектив.

СУБОТА
8 травня

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.30 Мультфільм «В країні веселій дитинства».
8.50 Ретрокінозал. Худ. фільм «Між добрими людьми».
10.10 Телетехнотека.
10.30 Під час музичного круїзу.
11.05 Доброго вам здоров'я. Гуманізм і милосердя. До Всесвітнього дня Червоного Хреста і Червоного Півмісяця.
11.35 П. Чайковський. «Лускунчик». Вистава Харківського державного академічного театру опери та балету ім. М. Лисенка.
13.30 Від села до села.
15.00 УТН.
15.10 В гостях у композитора. Ю. Мейтус.
15.25 Один із тисячі уроків.
15.45 ТВ-шанс.
16.35 Телефільм «Непоховані, невідомі».
16.55 Всеукраїнські збори героїв Великої Вітчизняної війни.
19.00 УТН.
19.10 Пісні воєнних років.
20.10 Хроніка МВС.
20.25 Рідна мова. Вальс.
20.45 На добраніч, діти.
21.00 УТН.
21.30 «Танцклуб-С-Ві» на міжнародному конкурсі «Кришталева корона».
22.30 Вікно в Америку Спільна програма «Голосу Америки» та телекомпанії «Уорлднет».
23.00 Худ. фільм «Воєнно-польовий роман».
0.30 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

6.35 Ранкова гімнастика.
6.55 Суботній ранок ділової людини.
8.15 «Марафон-15» — малятам.
8.45 Екстро-НЛО.
9.10 Автограф по суботах.
9.40 ЕКО. Екологічний огляд.
9.55 Медицина для тебе.
10.35 Прем'єра мультсеріалу «Шекспіріада». Фільм 5. «Буря».
11.05 Трійка. Сімка. Туз.
11.15 Художній фільм.
13.00 З тальянками в Останкіні. У перерві — 14.00 Новини (з сурдоперекладом).
15.20 Центральний експрес. Європейський тележурнал.
15.50 Прем'єра мультфільму «Принц і русалочка».
16.15 Спортивна програма «Ультра-сі».
16.55 Червоний квадрат.
17.35 У світі тварин.
18.15 «Оба-на-Угол»-шоу.
18.45 Прем'єра худ. телефільму «Негативне зображення».
19.40 Вечірня казка.
19.55 Реклама.
20.00 Новини.
20.40 Прем'єра худ. телефільму «Останні дні Помпеї». 1 серія (США).
21.40 «Білосніжка і семеро гномів». Ельдар Рязанов розмовляє з Леонідом Якубовичем.
22.20 Донецьк запрошує друзів. Концерт. У перерві — 23.00 Новини.

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.25 Свій погляд на світ.
7.50 Формула-730.
8.20 Студія «Рост».
8.50 Фольклор. «Рязанські весілля».
9.20 Непізнаний Всесвіт.
9.50 Ретро-шлягер.
10.20 Як жити будемо?
11.05 «Живі і мертві». Худ. фільм. 1 серія.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Пілігрим.
14.05 Ізабель. Розважальна вікторина.
14.50 Натура, що зникає. Програма Л. Аннинського.
15.35 Золота шпора.
16.05 Футбол без кордонів.
17.00 Телефільм «Українські письмена».
17.10 «Закарпаття моє». Концерт.
18.15 «Чудеса через роки». Цілителі євангелісти із США Хантери.
18.45 Київська панорама.
19.05 Візитка. Анатолій Бондаренко.
19.10 Мультфільм.
19.30 CNN.
20.00 Візитка.
20.05 У світі високої моди. Прем'єра.
20.20 Хіт-рік.
20.55 «3×200».
21.10 М'арт.
21.25 Візитка.
21.30 Худ. фільм «Кабаре». 1 частина.
22.30 СІТ-3.
22.40 Віннер-до...
22.50 Астрологічний прогноз.
23.10 Віннер-після.
23.20 Худ. фільм «Кабаре». 2 частина.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

10.55 Мультфільм «Русалочка».
12.10 Худ. фільм «В бій ідуть лише «старики». Драма.
18.40 Мультфільм.
18.50 Худ. фільм «А зорі тут тихі». 2 серія.
20.20 «35 хвилин джазу».
20.55 Худ. фільм «Незаконне вторгнення». Трилер.

НЕДІЛЯ
9 травня

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 У неділю вранці.
9.30 Г. Канчелі. Симфонія 5.
9.55 «Фрески». Мовознавства.
10.55 Безсмертя героїв. Хвилина мовчання.
11.25 Прем'єра док. телефільму «Довженко. Щоденник. 1941—1945 роки» («Укрхронікафільм»).
12.10 Дитяча музична студія.
12.40 Худ. фільм «Хлоп'ята їхали на фронт».
14.00 Зичимо щастя.
15.10 Село і люди.
15.55 «Співучі зірки України». Концерт-бенефіс Раїси Кириченко.
17.05 Прем'єра фільму «Перлина Поділля» («Київнаукфільм»).
17.15 Продовження концерту-бенефісу Раїси Кириченко.
18.15 Свічадо.
19.00 УТН.
19.20 Всесвітній спортивний огляд «Жіллетт».
19.50 З піснею через роки. В. Янівський.
20.30 Мультфільм «Літаючий будинок». 19 серія.
21.00 Фант-лото «Надія».
22.00 Будьте з нами. Інформаційно-музична програма.
23.30 Худ. фільм «Сто солдат і дві дівчини».

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

7.00 Новини.
7.20 Тираж «Спортлото».
7.40 Пісня далека й близька.
8.10 Прем'єра док. телефільму «Діти війни».
9.00 Мультфільм.
9.15 Нам дороги ці забути не можна...
10.15 Військове ревю.
10.45 Художній фільм.
13.00 Прем'єра мультфільму «Піф і Геркулес».
13.10 Прем'єра док. фільму «Підводна одіссея команди Кусто».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Прем'єра док. фільму «Хор».
14.40 Городошний спорт. Традиційні змагання ветеранів Великої Вітчизняної війни, присвячені Дню Перемоги.
15.05 Веді.
15.45 Прем'єра мультфільмів «Каспер та його друзі», «Справжні мисливці за привидами».
16.40 «Панорама».
17.20 Телеоція.
17.35 Новини.
17.50 Світлій пам'яті полеглих у боротьбі проти фашизму. Хвилина мовчання.
18.02 У День Перемоги: година спогадів... Музична програма.
19.00 Погода.
19.05 Прем'єра мультфільму для дорослих «Соната».
19.15 Худ. фільм «Танк «Клим Ворошилов-2».
20.40 Московський кіно-хіт-парад.
20.55 Реклама.
21.00 Підсумки.
21.45 Спортивний уїк-енд.
22.00 «Вікторія». Фестиваль солдатської пісні.
23.00 Новини.
23.25 Парадиз-коктейль.
0.20 Футбол. На шляху до Уемблі.

ІІ ПРОГРАМА УТ, ІІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

9.20 Програма «03».
9.50 Ати-бати...
10.20 Кроки.
11.05 «Живі і мертві». Худ. фільм. 2 серія.
12.40 Мульти-пульти.
13.00 Вісті.
13.20 «Не вирубати...».
13.35 Кращі ігри НБА.
14.35 Познер і Донах'ю.
15.05 Біла ворона.
15.50 Телефіша.
16.05 «Нові пригоди Вінні-Пуха», «Чорний плащ».
16.55 Бал ветеранів.
17.50 Світлій пам'яті полеглих у боротьбі проти фашизму. Хвилина мовчання.
18.00 Обличчям до столиці.
18.30 Яхад.
19.00 Візитка. Олена Косяченко.
19.05 Мультфільм.
19.30 CNN.
20.00 Просто так...
20.30 Сиди і дивись.
20.40 Марія-шоу.
21.00 Візитка.
21.05 Худ. фільм.
22.30 СІТ-3.
22.40 Візитка.
22.45 Містер Х.
23.15 Худ. фільм.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.00 Мультфільми.
13.20 Худ. фільм «Білоруський вокзал». Драма.
15.00 Музична пауза.
19.15 Мультфільм.
19.30 Худ. фільм «Венкет хижаків». Драма.
21.05 Інформаційна програма «Рулетка».
21.15 Худ. фільм «Виховання Кейна». Трилер.

НОВИНИ ФУТБОЛУ

Чемпіонат країни. Пропущений матч 20 туру у вищій лізі. «Торпедо» — «Карпати» — 3:2 (1:1). 5000 глядачів. Голи: Бондаренко (25,60), Ралюченко (58, з пенальті) — у господарів; Леськів (31), Плотко (89, з пенальті) — у гостей.

Першість країни. Друга ліга. 23 тур. «Явір» — «Зірка» — 3:1, «Металург» (Костянтинівка) — «Чорноморець-2» — 1:0, «Дружба» — «Галичина». — 2:1, «Азовець» — «Дністер» — 1:0, «Дніпро» — «Хімік» — 1:1, «ЗС-Оріяна» — «Газовик» — 1:0, «Титан» — «Вагонобудівник» — 1:2, «Меліоратор» — «Бажановець» — 4:1.

Росія — Угорщина. 3:0. Відбірковий матч чемпіонату світу. Москва. Голи забили: Канчельскіс, Коливанов, Юран.

ПАОК (Салоніки, Греція) — «Динамо» (Київ, Україна) — 3:1. Товариський матч.

«НИВА» ЗНІМАЄ ВРОЖАЙ НА ЧУЖИХ ПОЛЯХ

Перша ліга

Результати матчів 30 туру: «Металург» — «Евіс» — 2:2, СК «Одеса» — «Прикарпаття» — 2:1, «Артанія» — «Приладист» — 1:0, «Темп» — «Рось» — 2:0, «Кристал» — «Динамо-2» гру перенесено на 30 квітня, «Шахтар» — «Нива» — 0:1, «Поліграфтехніка» — «Норд-АМ-Поділля» — 2:1, «Сталь» — «Десна» — 1:0, «Хімік» — «Автомобіліст» — 6:1, «Нафтовик» — «Закарпаття» — 2:1, «Ворскла» — «Скала» — 4:1.

Невдалим виявилося південне турне для івано-франківського «Прикарпаття». Програвши в Очакові 0:3, прикарпатці поступилися і одеситам. Але важко судити на чиєму боці була фортуна у цьому матчі. Одесити відкрили рахунок на 21 хвилині (Мокан), а потім Тутиченко і Кочур не забили у ворота «Прикарпаття» м'ячі з пенальті. Лише на 62-й хвилині Заярний провів другий гол, на який тут же відповів Фасахов (63).

Не було забито одинадцятиметровий удар і в Очакові. Це гравець «Артанії» Толстов не зміг влучити у ворота «Приладиста». Правда, на той час господарі після удару Чуниxіна (28) вже вели у рахунку і зуміли утримати його.

Миколаївський «Евіс» Нікополі після розвідки у першому таймі другий почав з потужних атак. На 48-й хвилині Забранський забив гол, Пономаренко (60) подвоїв його. Перемога? Ні. Суддя призначає у ворота «Евіса» пенальті, яке реалізував Григорович (64). Він же забив і другий гол (86), що зберіг господарям очко.

Інший лідер без особливих ускладнень переміг вдома. «Темп» зусиллями Кулаковського (27) і Кондратьєва (38) вже у першому таймі довів свою перевагу над «Россю». А «Нива» у Павлограді знову забила один, але переможний гол (Гайдаржі, 5.). Вона й очолює турнірну таблицю з 43 очками. По 41 — у «Темпу» і «Нафтовика», 36 — у «Прикарпаття».

Матчі 31 туру відбудуться 5 травня.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Фул-контакт карате

ПРИЙМАЄМО ЗБІРНУ НІДЕРЛАНДІВ

Завтра в Київському палаці спорту відбудеться велике свято. В концерті участь візьмуть зірки естради Олена Апіна, Тетяна Овсієнко, Андрій Державін інші. Але це буде, так би мовити, фоном великого спортивного дійства. Головна ж подія — міжнародний турнір з фул-контакт карате. Його проводить Будо федерація України. До неї, окрім фул-контакт карате, включено ще кілька видів східних єдиноборств — джиу-джитсу, кемпо, він-чун, кобудо і тай-боксинг.

Про київські змагання розповідає президент Української будо федерації, володар першого дана ОЛЕКСАНДР МАРЧУК:

— Наша збірна зустрічається з кращими бійцями Нідерландів за версією ВКА. Буде проведено п'ять боїв і всі — за професіональними правилами.

Як головний спонсор турніру виступає Українська науково-виробнича фірма «Геотон». Вона багато робить для розвитку спорту в нашій країні.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Наступний номер «Голосу України» вийде 4 травня.

ГОЛОС УКРАЇНИ

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в. о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

С. ПОРАДЮК (в. о. відповідального секретаря).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

Рукописів не повертаємо.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі і понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 818583

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0311078.